

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

Prieskum potenciálu podnikateľskej aktivity

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania v spolupráci
s Infostatom a Ústavom pre výskum verejnej mienky pri Štatistickom úrade SR

Prieskum potenciálu podnikateľskej aktivity

Bratislava 2005

OBSAH	STRANA
ÚVOD	5
I. VYBAVENOSŤ SLOVENSKÝCH DOMÁCNOSTÍ POČÍTAČMI A VYUŽÍVANIE INTERNETU VEREJNOSŤOU	10
II. PODNIKATEĽSKÝ POTENCIÁL SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI V POLOVICI ROKA 2005	16
III. DÔVODY, PREČO RESPONDENTI NEPLÁNUJÚ V NAJBĽIŽŠÍCH 12 MESIACOCH PODNIKAŤ	17
IV. KROKY, KTORÉ PODNIKLI RESPONDENTI SO ZÁUJOMOM ZAČAŤ PODNIKAŤ	19
V. SPÔSOBY PODNIKANIA, KTORÉ UPREDNOSTŇUJÚ RESPONDENTI	22
VI. DÔVODY ZÁUJMU O PODNIKANIE	24
VII. PLÁNOVANÁ PRÁVNA FORMA A SEKTOR PODNIKANIA	25
VIII. ZDROJE FINANCIÍ POTREBNÝCH PRE PODNIKANIE	29
IX. DĹŽKA PODNIKANIA SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH	31
X. DÔVODY PODNIKANIA SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH	32
XI. PRÁVNA FORMA SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH A SEKTOR PODNIKANIA	35
XII. ZDROJE FINANCIÍ POUŽITÉ NA ZAČATIE PODNIKANIA	39
XIII. POČET ZAMESTNANCOV SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH A PERSPEKTÍVA ZMIEN ICH POČTU	41
XIV. OCHOTA POŽIČAŤ FINANČNÉ PROSTRIEDKY PRÍBUZNÝM ALEBO ZNÁMYM NA PODNIKANIE	44
XV. REALIZOVANÁ PÔŽIČKA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV PRÍBUZNÝM ALEBO ZNÁMYM NA PODNIKANIE	49
XVI. ZHRNUTIE	54
XVII. ZOZNAM GRAFOV	56

ÚVOD

Dynamický rozvoj podnikateľského sektora je nevyhnutným predpokladom hospodárskeho rastu Slovenska. Vstup jednotlivcov do podnikateľského prostredia z dôvodov neuspokojujúceho súčasného zamestnania alebo nezamestnanosti predstavujú pre ekonomiku krajiny dôležitý impulz jej ďalšieho rastu. Prieskum, ktorý z poverenia vlády SR realizovala Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania v spolupráci s Inštitútom informatiky a štatistiky a Ústavom pre výskum verejnej mienky pri Štatistickom Úrade SR, sondaľoval, aká časť slovenskej verejnosti plánuje vykonávať podnikateľskú činnosť alebo sa už uvedenej aktivite venuje.

Poslaním Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania je podpora rozvoja a rastu malého a stredného podnikania v Slovenskej republike so zreteľom na štátnu štruktúrnu, priemyselnú, technickú, regionálnu a sociálnu politiku. Neustále zlepšovanie podnikateľského prostredia predpokladá čo najpodrobnejšie oboznámenie sa s aktuálnou situáciou podnikov. Dôležitou súčasťou monitorovania sú výskumy podnikateľského prostredia prostredníctvom výberových zisťovaní. V súvislosti s uvedenou stratégiou realizoval Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR prieskum, ktorého **hlavnými cieľmi bolo zistiť:**

- ❑ rozšírenosť využívania počítačov a internetu slovenskou verejnosťou
- ❑ záujem verejnosti začať podnikat' v najbližších 12 mesiacoch
- ❑ dôvody nezájmu o podnikanie
- ❑ plánované spôsoby podnikania
- ❑ hlavné dôvody záujmu začať podnikat'
- ❑ plánovanú právnu formu podnikania
- ❑ plánovaný sektor podnikania
- ❑ spôsob získania finančných zdrojov na začatie podnikania
- ❑ dĺžka trvania podnikania samostatne ekonomicky činných
- ❑ hlavné dôvody začatia podnikania samostatne ekonomicky činných
- ❑ sektor podnikania samostatne ekonomicky činných
- ❑ finančné zdroje použité na začatie podnikania samostatne ekonomicky činných
- ❑ počet zamestnancov samostatne ekonomicky činných
- ❑ zmeny počtu zamestnancov v horizonte 5 rokov u samostatne ekonomicky činných
- ❑ ochotu požičať vlastné úspory príbuzným a známym pri začatí podnikania
- ❑ poskytnutie vlastných úspor príbuzným a známym pri začatí podnikania v minulosti

Projekt "Prieskum potenciálu podnikateľskej aktivity" - (Názory občanov na podnikanie) mapuje mienku slovenskej verejnosti o podnikateľskej činnosti a snaží sa identifikovať, do akej miery je tejto činnosti naklonená. Okrem samotného záujmu slovenskej verejnosti o začatie podnikania zisťuje, či okruh príbuzných a známych je ochotní finančne podporiť záujemcu o podnikanie. Cez názory slovenskej verejnosti na podnikanie chce Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného zároveň identifikovať bariéry rozvoja malého a stredného podnikania a následne sa spolupodieľať na ich odstraňovaní. V rámci uvedeného programu je projekt "Prieskum potenciálu podnikateľskej aktivity" - (Názory občanov na podnikanie) už v poradí trinástym prieskumom venujúcim na problematike podnikania

a podnikateľského prostredia, ktorého realizátorom je Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR (ÚVVM) a Inštitút informatiky a štatistiky (INFOSTAT).

Terénnu fázu výskumu uskutočnili v dňoch od 15. augusta do 24. augusta 2005 školení externí spolupracovníci ÚVVM - anketári technikou štandardizovaného rozhovoru. Výberový súbor respondentov vo veku 18 až 64 rokov bol reprezentatívny z hľadiska pohlavia, veku, národnosti, vzdelania, veľkostných skupín obcí a krajov. Na spracovanie prieskumu bolo odovzdaných 1816 dotazníkov, čo predstavuje návratnosť 90,80 % z plánovaného rozsahu výberovej vzorky $n = 2000$. Poznatky z priebehu uskutočnených rozhovorov externých spolupracovníkov – anketárov s respondentmi obsahuje príloha na konci informatívnej správy.

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa socio-profesijnej skupiny.

Členenie respondentov podľa socio-profesijnej skupiny (údaje v %)	
Samostatne ekonomicky činný	17
Nekvalifikovaný robotník	7
Kvalifikovaný robotník	17
Zamestnanec so stredoškolskou odbornosťou	18
Zamestnanec so samostatnou zodpovednosťou a vysokoškolskou odbornosťou	7
Zamestnanec vo vedúcej funkcii	1
Nepracujúci dôchodca	11
Študent	8
V domácnosti alebo na materskej dovolenke	4
Nezamestnaný	10
Iné	0

Ako vyplýva z predchádzajúcej tabuľky, **takmer pätinu respondentov tvoria stredoškolsky vzdelaní zamestnanci.** Ďalšími početne najväčšími skupinami sú **samostatne ekonomicky činní a kvalifikovaní robotníci.**

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa veku respondentov.

Členenie respondentov podľa veku (údaje v %)	
18 až 24 rokov	18
25 až 29 rokov	13
30 až 39 rokov	21
40 až 49 rokov	23
50 až 59 rokov	19
60 až 64 rokov	6

Najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou boli **40 až 49 roční, ktorí tvorili takmer štvrtinu respondentov. Viac ako pätinu respondentov tvorili 30 až 39 roční a necelá pätina respondentov je vo veku 18 až 24 rokov.**

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa ich najvyššieho ukončeného vzdelania.

Členenie respondentov podľa vzdelania (údaje v %)	
Základné	18
Učňovské	33
Stredoškolské s maturitou	38
Vysokoškolské – humanitné	3
Vysokoškolské – ekonomické	3
Vysokoškolské – prírodovedné	1
Vysokoškolské – technické	4

Ako vyplýva z predchádzajúcej tabuľky, **takmer dve pätiny respondentov majú stredoškolské vzdelanie s maturitou a tretina učňovské vzdelanie. Vysokoškolsky vzdelaní je približne každý desiaty respondent.**

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa miesta bydliska.

Členenie respondentov podľa miesta bydliska (údaje v %)	
Bratislavský	13
Trnavský	9
Trenčiansky	12
Nitriansky	13
Žilinský	12
Banskobystrický	12
Prešovský	15
Košický	14

Ako možno vidieť z predchádzajúcej tabuľky, najväčšie zastúpenie respondentov – **viac ako šestinu - má Prešovský kraj, za ním nasleduje Košický kraj a zhodne kraj Nitriansky a Bratislavský.**

Ďalšia tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa veľkostnej skupiny obce.

Členenie respondentov podľa veľkostnej skupiny obce (údaje v %)	
Do 999 obyvateľov	12
Od 1 000 do 4 999 obyvateľov	33
Od 5 000 do 19 999 obyvateľov	19
Od 20 000 do 99 999 obyvateľov	24
Od 100 000 obyvateľov	12

Ako je z predchádzajúcej tabuľky zrejmé, najväčšia časť respondentov, **jedna tretina**, žije v obciach a mestách **od 1 000 do 4 999 obyvateľov**. **Takmer štvrtina** býva v mestách **od 20 000 do 99 999 obyvateľov** a **necelá pätina** v mestách **od 5000 do 19 999 obyvateľov**.

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa ich priemerného čistého mesačného príjmu v minulom roku.

Členenie respondentov podľa ich priemernej čistého mesačného príjmu v minulom roku (údaje v %)	
3500 – 7999 Sk	35
8000 – 9999 Sk	17
10 000 – 11 999 Sk	13
12 000 – 13 999 Sk	9
14 000 – 15 999 Sk	8
16 000 – 17 999 Sk	4
18 000 – 19 999 Sk	3
20 000 – 29 999 Sk	5
30 000 Sk a viac	6

Najviac respondentov, **viac ako tretina**, deklarovala **čistý mesačný príjem v minulom roku v intervale 3 500 až 7 999 Sk**. **Približne šestina** oslovených uviedla príjem **od 8000 do 9999 Sk** a **viac ako osmina** účastníkov prieskum **od 10 000 do 11 999 Sk**.

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa počtu členov domácnosti

Členenie respondentov podľa počtu členov domácnosti (údaje v %)	
1- členná	6
2- členná	20
3- členná	28
4- členná	31
5- členná	11
6 a viac - členná	4

Ako vyplýva z tabuľky, najviac respondentov – **takmer tretina** – **žije vo štvorčlennej domácnosti. V trojčlennej domácnosti žije, podľa výsledkov aktuálneho prieskumu, viac ako štvrtina a v dvojčlennej domácnosti pätina oslovených.**

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad sociodemografického členenia respondentov podľa čistého mesačného príjmu celej ich domácnosti.

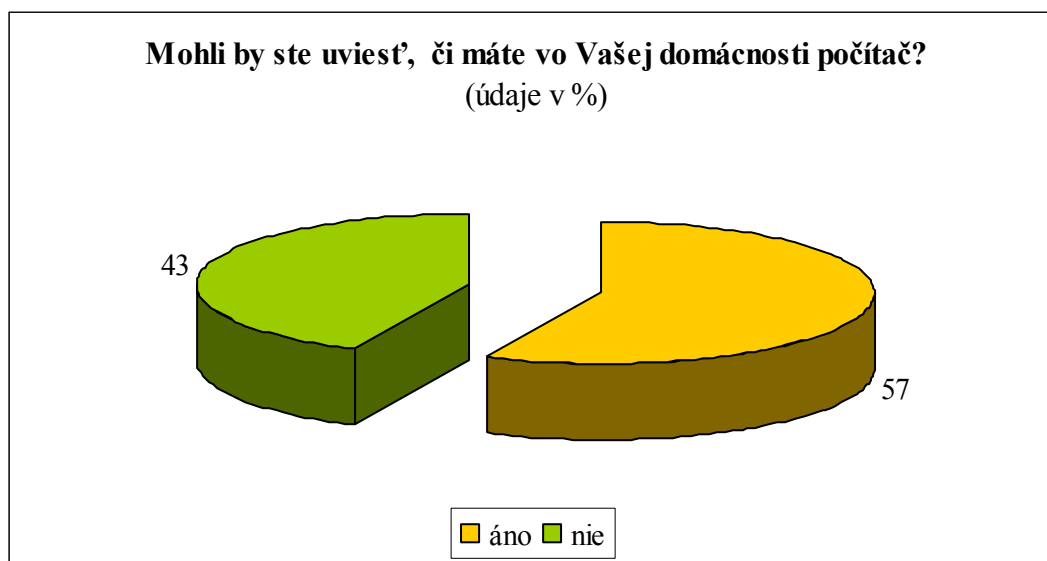
Členenie respondentov podľa čistého mesačného príjmu celej ich domácnosti (údaje v %)	
do 4 000 Sk	2
od 4 001 do 7 000 Sk	3
od 7 001 do 10 000 Sk	8
od 10 001 do 15 000 Sk	20
od 15 001 do 25 000 Sk	34
od 25 001 do 35 000 Sk	18
35 001 Sk a viac	15

Najčastejšie uvádzaný príjem domácnosti v realizovanom prieskume sa pohybuje v rozmedzí **od 15 001 do 25 000 Sk**, keď ho uvádzala **viac ako tretina respondentov. Pätina oslovených** deklarovala príjem v intervale **od 10 001 do 15 000 Sk** a **takmer pätina účastníkov prieskumu od 25 001 do 35 000 Sk.**

I. VYBAVENOSŤ SLOVENSKÝCH DOMÁCNOSTÍ POČÍTAČMI A VYUŽÍVANIE INTERNETU VEREJNOSŤOU

Aktuálny prieskum mapoval názory slovenskej verejnosti na podnikanie. Prvou z oblastí, na ktoré sa prieskum zameriaval, bola vybavenosť domácností počítačmi, ako aj rozsah využívania internetu slovenskou verejnosťou. **Podľa výsledkov aktuálneho prieskumu počítač v domácnosti má viac ako polovica respondentov.** Presné odpovede respondentov prináša nasledujúci graf.

Graf č. 1

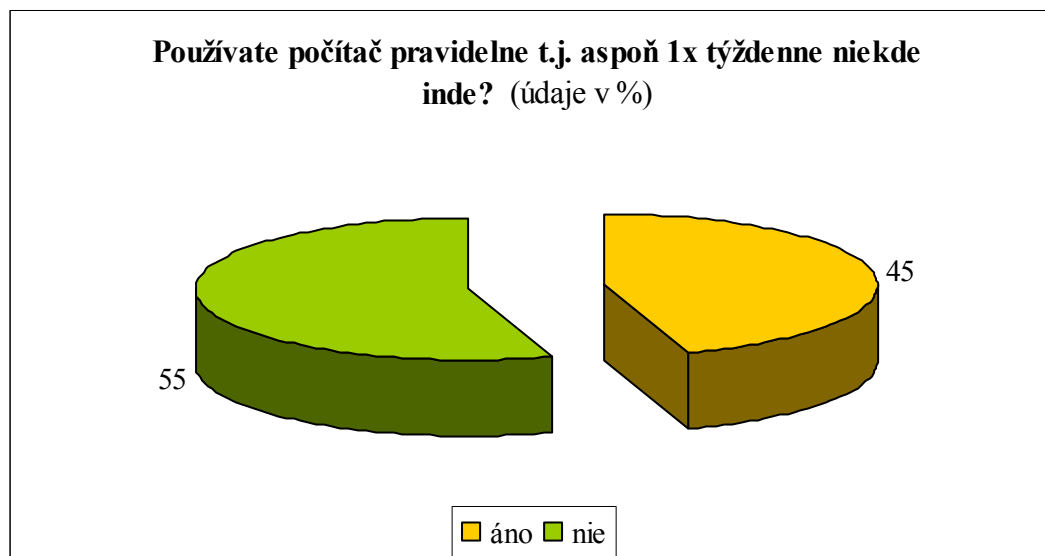
V domácnosti **majú** počítač vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, samostatne ekonomicky činní (83%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou a vysokoškolskou odbornosťou (72% a 88%), študenti (75%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (63%), 25 až 29 rokov (64%), 30 až 39 rokov (66%), 40 až 49 rokov (64%), ako aj respondenti s najvyšším ukončeným úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (70% a 90%). Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska majú počítač v domácnosti častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, obyvatelia Bratislavského kraja (64%).

V domácnosti **nemajú** počítač predovšetkým nekvalifikovaní robotníci (80%), dôchodcovia (82%), opýtaní na materskej dovolenke alebo v domácnosti (51%), nezamestnaní (65%), respondenti vo veku 50 až 59 rokov (63%), 60 až 64 rokov (77%), účastníci prieskumu, ktorí ako najvyššie ukončené vzdelanie uviedli základné alebo učňovské vzdelanie (73% a 53%) a oslovení z Prešovského kraja (48%). V optike veľkostného členenia obcí počítač v domácnostiach nemajú najmä účastníci prieskumu z najmenších obcí s počtom do tisíc obyvateľov (51%).

Mohli by ste uviesť, či máte vo Vašej domácnosti počítač? (údaje v %)		
Vek	Odpovede:	
	áno	nie
18 až 24 rokov	63	37
25 až 29 rokov	64	36
30 až 39 rokov	66	34
40 až 49 rokov	64	36
50 až 59 rokov	38	62
60 až 64 rokov	24	76
Vzdelanie		
Základné	27	73
Učňovské vzdelanie	47	53
Stredoškolské s maturitou	70	30
Vysokoškolské	90	10
Veľkostná skupina obce		
obce do 999 obyvateľov	49	51
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	55	45
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	59	41
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	59	41
obce od 100 000 obyvateľov	59	41
Kraj		
Bratislavský	64	36
Trnavský	55	45
Trenčiansky	57	43
Nitriansky	55	45
Žilinský	60	40
Banskobystrický	55	45
Prešovský	52	48
Košický	56	44
Celoslovenský priemer	57	43

Prieskum ďalej mapoval využívanie počítačov na inom mieste ako v domácnosti. **Takéto využívanie deklarovali viac ako dve pätiny oslovených.** Viac prináša ďalší graf.

Graf č. 2

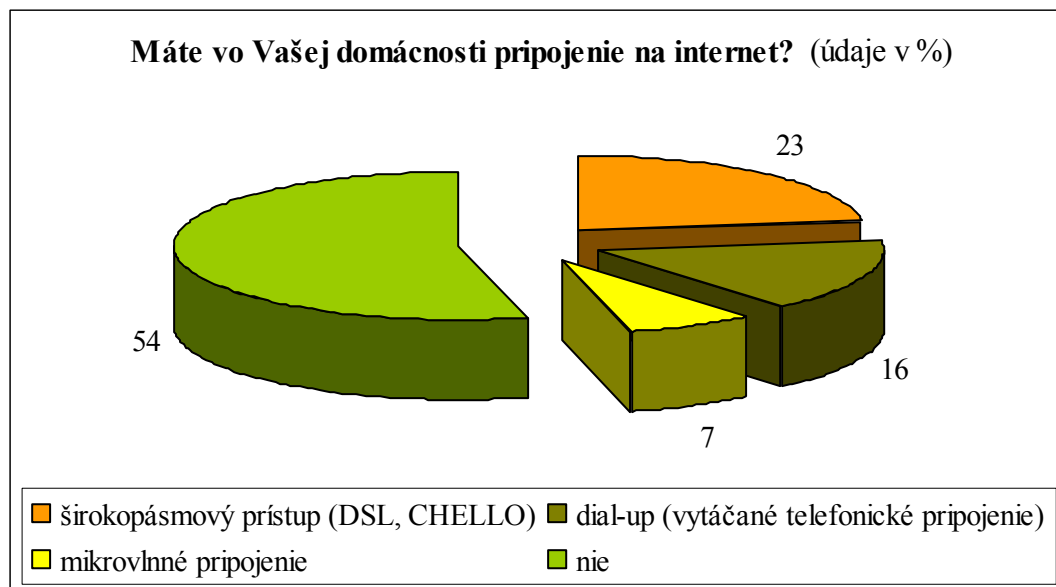
Počítače **využívali** na inom mieste, ako v domácnostiach, vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, samostatne ekonomicky činní (58%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou a vysokoškolskou odbornosťou (73% a 79%), študenti (75%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (55%), 25 až 29 rokov (61%), respondenti s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (61% a 79%), obyvatelia Bratislavského kraja (52%) a oslovení z miest nad 100 tisíc obyvateľov (57%).

Mimo domácnosti **nevyužívali** počítače najmä nequalifikovaní a kvalifikovaní robotníci (86% a 69%), dôchodcovia (95%), respondenti na materskej dovolenke alebo v domácnosti (74%), nezamestnaní (87%), respondenti vo veku 50 až 59 rokov (72%), 60 až 64 rokov (87%), účastníci prieskumu so základným a učňovským vzdelaním (77% a 73%) a z najmenších obcí do tisíc obyvateľov (61%). Z hľadiska regionálneho členenia Slovenska to boli obyvatelia Trnavského (62%) a Žilinského kraja (61%).

Používate počítač pravidelne t.j. aspoň 1x týždenne niekde inde? (údaje v %)		
Vek	Odpovede:	
	áno	nie
18 až 24 rokov	55	45
25 až 29 rokov	61	39
30 až 39 rokov	49	51
40 až 49 rokov	46	54
50 až 59 rokov	28	72
60 až 64 rokov	13	87
Vzdelanie		
Základné	23	77
Učňovské vzdelanie	27	73
Stredoškolské s maturitou	61	39
Vysokoškolské	79	21
Veľkostná skupina obce		
obce do 999 obyvateľov	39	61
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	41	59
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	46	54
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	46	54
obce od 100 000 obyvateľov	57	43
Kraj		
Bratislavský	52	48
Trnavský	38	62
Trenčiansky	45	55
Nitriansky	44	56
Žilinský	39	61
Banskobystrický	42	58
Prešovský	47	53
Košický	46	54
Celoslovenský priemer	45	55

U respondentov, ktorý uviedli, že majú v domácnosti počítač prieskum následne zisťoval, či sú pripojení na internet. Z výsledkov prieskumu vyplýva, že **niektorú z foriem napojenia na internet ma súhrne viac ako dve pätiny domácností**, ktoré majú počítač. Najrozšírenejším spôsobom pripojenia na internet **je širokopásmový prístup, ktorý uviedla takmer štvrtina opýtaných**. Podrobné informácie prináša ďalší graf.

Graf č. 3

Širokopásmový prístup (DSL, CHello) na internete uvádzali vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, samostatne ekonomicky činní, zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (rovnako 34%), 25 až 29 roční (34%), respondenti s vysokoškolským vzdelaním (40%), ako aj obyvatelia Bratislavského a Prešovského kraja (29% a 31%). Z hľadiska veľkostných skupín obcí sú to oslovení z miest od 20 do 100 tisíc a nad 100 tisíc obyvateľov (30% , resp. 37%).

Využívanie **dial-up** (vytáčané telefonické pripojenie) oscilovalo v rámci sledovaných socio-demografických charakteristík v rámci celoslovenského priemeru, pričom výnimkou bolo relatívne vyššie využívanie tohto pripojenia u respondentov s vysokoškolským vzdelaním (22%), najstarších oslovených vo veku od 60 do 64 rokov (29%) a účastníkov prieskumu z najmenších obcí do tisíc obyvateľov (21%).

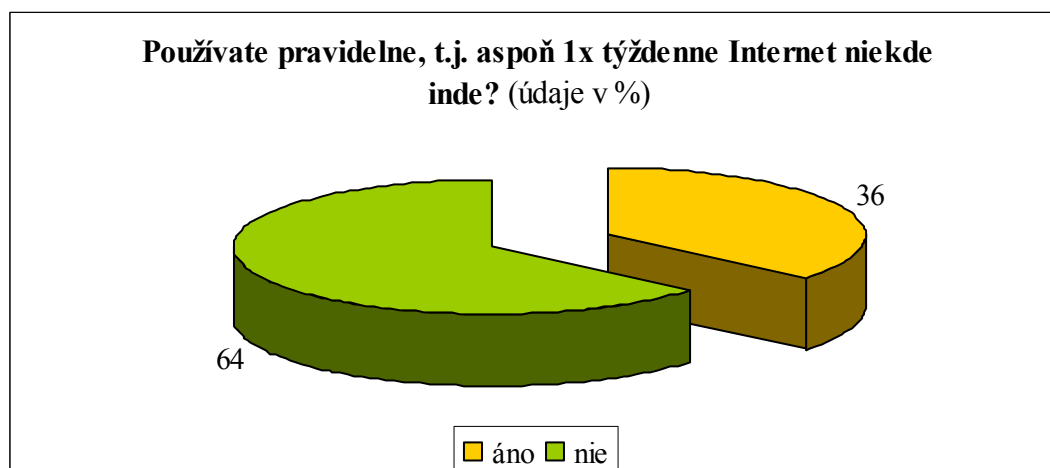
Mikrovlnné pripojenie využívali vo zvýšenej miere predovšetkým kvalifikovaní robotníci, respondenti vo veku 30 až 39 rokov, vysokoškolsky vzdelaní oslovení (všetky po 10%), občania žijúci v Trnavskom (11%), Žilinskom (10%) a Košickom kraji (12%).

Pripojenie domáceho počítača na internet **nemajú** vo zvýšenej miere nekvalifikovaní a kvalifikovaní robotníci (73% a 65%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (60%), dôchodcovia (64%), študenti (60%), oslovení na materskej dovolenke a v domácnosti (71%), nezamestnaní (67%), vo veku 18 až 24 rokov (66%), účastníci prieskumu so základným a učňovským vzdelaním (70% a 64%), obyvatelia Nitrianskeho (60%), Žilinského (62%) a Prešovského kraja (60%), ako aj respondenti z obcí a miest od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (62%).

Máte vo Vašej domácnosti pripojenie na Internet? (údaje v %)				
Vek	Odpovede:			
	Širokopásm. prístup	Dial - up	mikrovlnné pripojenie	nie
18 až 24 rokov	22	8	4	66
25 až 29 rokov	34	17	7	42
30 až 39 rokov	25	16	10	49
40 až 49 rokov	19	18	6	57
50 až 59 rokov	21	17	9	53
60 až 64 rokov	16	29	7	48
Vzdelanie				
Základné	15	12	3	70
Učňovské vzdelanie	18	11	7	64
Stredoškolské s maturitou	23	17	7	53
Vysokoškolské	40	22	10	28
Veľkostná skupina obce				
obce do 999 obyvateľov	21	21	5	53
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	14	18	6	62
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	22	12	8	58
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	30	13	10	47
obce od 100 000 obyvateľov	37	19	4	40
Kraj				
Bratislavský	29	18	5	48
Trnavský	26	19	11	44
Trenčiansky	16	18	10	56
Nitriansky	20	17	3	60
Žilinský	16	12	10	62
Banskobystrický	26	18	3	53
Prešovský	31	6	4	59
Košický	22	20	12	46
Celoslovenský priemer	23	16	7	54

Okrem pripojenia slovenskej verejnosti na internet v domácnostiach, prieskum mapoval používanie internetu na iných miestach. **Takéto využívanie internetu deklarovala viac ako tretina oslovených.** Presné výsledky prináša ďalší graf.

Graf č. 4

Internet **používajú** aspoň raz za týždeň na inom mieste ako v domácnosti vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, samostatne ekonomicky činní (48%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou a vysokoškolskou odbornosťou (56% a 72%), študenti (60%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (48%), 25 až 29 rokov (53%), respondenti s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (50% a 69%) a oslovení v najväčších mestách nad 100 tisíc obyvateľov (55%). Z hľadiska územného členenia štát to boli obyvatelia Bratislavského a Košického kraja (48%, resp. 41%).

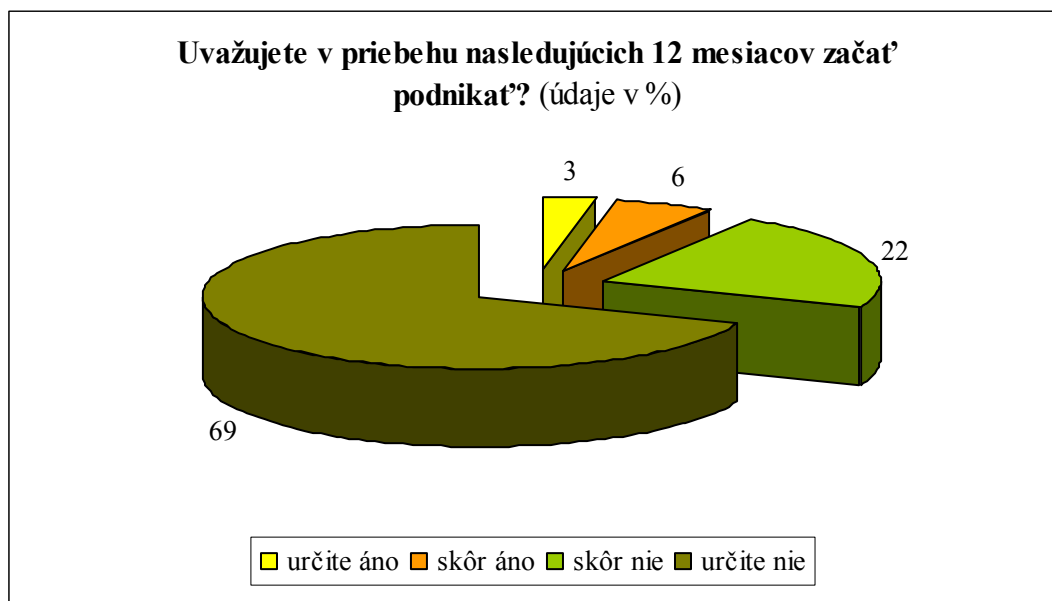
Internet **nepoužívajú** aspoň raz za týždeň na inom mieste ako v domácnosti najmä nekvalifikovaní a kvalifikovaní robotníci (92% a 79%), dôchodcovia (96%), respondenti na materskej dovolenke alebo v domácnosti (85%), nezamestnaní (87%), respondenti vo veku 50 až 59 rokov (78%), 60 až 64 rokov (91%), účastníci prieskumu so základným a učňovským vzdelaním (85% a 81%), z Trnavského kraja (74%) a z miest a obcí od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (70%).

Používate pravidelne, t.j. aspoň 1x týždenne Internet niekde inde? (údaje v %)		
Vek	Odpovede:	
	áno	nie
18 až 24 rokov	48	52
25 až 29 rokov	53	47
30 až 39 rokov	39	61
40 až 49 rokov	32	68
50 až 59 rokov	22	78
60 až 64 rokov	9	91
Vzdelanie		
Základné	15	85
Učňovské vzdelanie	19	81
Stredoškolské s maturitou	50	50
Vysokoškolské	69	31
Veľkostná skupina obce		
obce do 999 obyvateľov	32	68
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	30	70
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	35	65
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	35	65
obce od 100 000 obyvateľov	55	45
Kraj		
Bratislavský	48	52
Trnavský	26	74
Trenčiansky	32	68
Nitriansky	36	64
Žilinský	32	68
Banskobystrický	33	67
Prešovský	35	65
Košický	41	59
Celoslovenský priemer	36	64

II. PODNIKATEĽSKÝ POTENCIÁL SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI V POLOVICI ROKA 2005

U respondentov, s výnimkou samostatne ekonomicky činných, bol zisťovaný záujem, či plánujú v najbližších 12 mesiacoch začať podnikat'. **Súhrne necelá desatina účastníkov prieskumu deklarovala záujem začať v priebehu najbližších 12 mesiacov podnikat'.** Podrobné odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 5

Určite začať s podnikaním v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov chcú vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, nezamestnaní (6%). V ostatných sledovaných socio-demografických charakteristikách sa záujem pohybuje okolo celoslovenského priemeru.

Skôr áno začiatku podnikaniu v najbližšom roku povedali vo väčšej miere, ako je priemer za Slovensko, občania na materskej dovolenke a v domácnosti (12%), nezamestnaní (11%) a účastníci prieskumu z obcí do tisíc obyvateľov (11%).

Odpoveď, že **skôr nezačnú** s podnikaním v najbližšom roku, uvádzali zamestnanci so stredoškolskou a vysokoškolskou odbornosťou (29% a 35%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (27%), 25 až 29 roční (35%), 30 až 39 roční (27%), oslovení s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (29% a 32%) a obyvatelia Trenčianskeho kraja (28%).

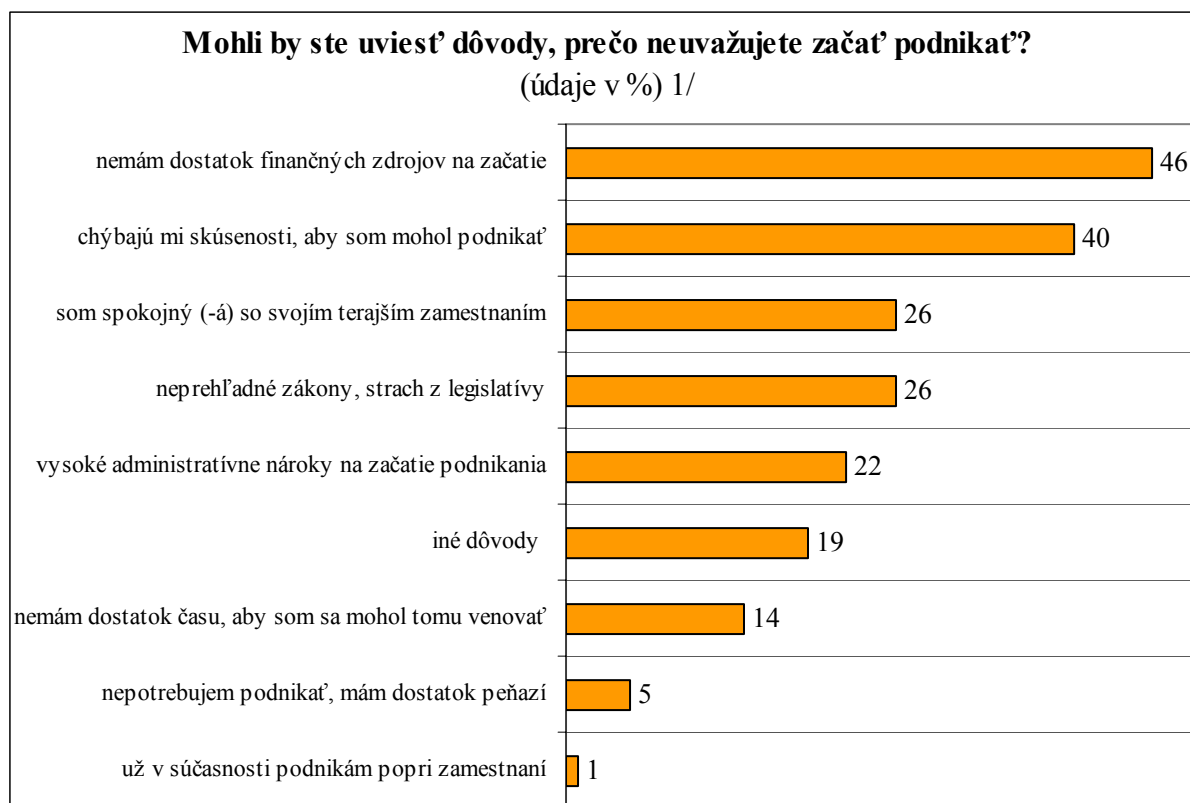
S podnikaním v najbližšom roku **určite nezačnú** predovšetkým nekvalifikovaní robotníci (83%), dôchodcovia (88%), starší oslovení vo veku od 50 do 59 rokov a od 60 do 64 rokov (84%, resp. 93%), respondenti so základným vzdelaním (89%) a obyvatelia Bratislavského kraja (77%).

Uvažujete v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov začať podnikat'? (údaje v %)				
Vek	Odpovede:			
	určite nie	skôr nie	skôr áno	určite áno
18 až 24 rokov	67	21	8	4
25 až 29 rokov	52	35	10	3
30 až 39 rokov	59	27	10	4
40 až 49 rokov	68	25	5	2
50 až 59 rokov	84	13	2	1
60 až 64 rokov	93	7	0	0
Vzdelanie				
Základné	89	6	3	2
Učňovské vzdelanie	69	22	7	2
Stredoškolské s maturitou	60	29	7	4
Vysokoškolské	61	32	6	1
Veľkostná skupina obce				
obce do 999 obyvateľov	66	23	11	0
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	69	25	4	2
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	73	20	4	3
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	66	22	10	2
obce od 100 000 obyvateľov	73	19	4	4
Kraj				
Bratislavský	77	15	5	3
Trnavský	64	24	7	4
Trenčiansky	64	28	8	1
Nitriansky	71	19	6	4
Žilinský	67	22	5	6
Banskobystrický	71	24	4	1
Prešovský	68	25	7	0
Košický	70	21	8	1
Celoslovenský priemer	69	22	6	3

III. DÔVODY, PREČO RESPONDENTI NEPLÁNUJÚ V NAJBĽIŽŠÍCH 12 MESIACOCH PODNIKAŤ

Respondenti, ktorí deklarovali, že v najbližších 12 mesiacoch nezačnú podnikat' zároveň konkretizovali dôvody nezáujmu o podnikanie. Oslovení si mohli vybrať z ôsmich ponúknutých odpovedí a doplniť iný dôvod. Najväčšia skupina oslovených - **takmer štvrtina** - uviedla ako dôvod nezáujmu o podnikanie **nedostatok finančných prostriedkov** a **päťina oslovených** uviedla **chýbajúce skúsenosti**, ktoré im bránia v podnikaní. Vyše **osmina účastníkov prieskumu** ako dôvod nezáujmu o podnikanie uviedla zhodne **neprehľadné zákony a strach z legislatívy a spokojnosť so svojím terajším zamestnaním**. Presné informácie prináša nasledujúci graf.

Graf č. 6

Nedostatok finančných zdrojov na začatie podnikania uviedli vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, nekvalifikovaní a kvalifikovaní robotníci (61% a 54%), nezamestnaní (82%), respondenti vo veku 25 až 29 rokov (58%), majúci učňovské vzdelanie (56%), obyvatelia Žilinského a Banskobystrického kraja (52% a 53%), ako aj oslovení z obcí do tisíc obyvateľov (53%).

Chýbajúce skúsenosti v oblasti podnikania uviedli ako prekážku podnikateľských aktivít častejšie, oproti priemeru za celé Slovensko, nekvalifikovaní robotníci (62%), opýtaní na materskej dovolenke alebo v domácnosti (59%), nezamestnaní (69%), respondenti so základným a učňovským vzdelaním (45% a 50%), obyvatelia Nitrianskeho a Žilinského kraja (rovnako 45%), ako aj oslovení z obcí s počtom obyvateľov do tisíc a od 5 tisíc do 20 tisíc (47% a 46%).

Spokojnosť so svojím terajším zamestnaním vyjadrili najmä kvalifikovaní robotníci (35%), zamestnanci so stredoškolskou a vysokoškolskou odbornosťou (50% a 54%), respondenti vo veku 30 až 39 rokov a 40 až 49 rokov (32% resp. 36%), s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (34% a 54%) a účastníci prieskumu z Prešovského kraja (34%).

Neprehľadné zákony, strach z legislatívy sú bariérou podnikania vo zvýšenej miere, oproti celoslovenskému priemeru, pre kvalifikovaných robotníkov (38%), 40 až 49 ročných (31%), respondentov s učňovským vzdelaním (31%), žijúcich v Žilinskom kraji (34%) a účastníci prieskumu z miest s počtom od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (35%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

Mohli by ste uviesť dôvody, prečo neuvažujete začať podnikat'? (údaje v %) 1/									
Vek	Odpovede:								
	01	02	03	04	05	06	07	08	09
18 až 24 rokov	0	15	48	37	19	16	16	2	35
25 až 29 rokov	2	39	58	42	19	25	28	2	5
30 až 39 rokov	1	32	46	44	18	30	21	2	10
40 až 49 rokov	1	36	47	42	11	31	25	5	9
50 až 59 rokov	2	24	44	39	10	30	23	5	21
60 až 64 rokov	0	6	32	32	4	21	16	15	39
Vzdelanie									
Základné	0	7	48	45	8	24	16	4	36
Učňovské vzdelanie	1	22	56	50	10	31	28	4	14
Stredoškolské s maturitou	1	34	42	32	21	25	19	4	15
Vysokoškolské	4	54	23	21	20	18	22	9	12
Veľkostná skupina obce									
obce do 999 obyvateľov	0	23	53	47	13	19	17	9	13
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	2	29	45	36	14	28	23	4	19
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	0	21	45	46	17	21	18	5	20
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	1	27	46	37	13	35	29	3	21
obce od 100 000 obyvateľov	2	28	46	41	13	21	16	4	20
Kraj									
Bratislavský	1	28	40	36	18	25	18	5	15
Trnavský	0	25	43	40	10	18	22	4	23
Trenčiansky	1	29	44	35	8	29	17	1	24
Nitriansky	2	21	51	45	20	28	27	6	22
Žilinský	2	29	52	45	14	34	29	3	17
Banskobystrický	0	21	53	38	10	27	19	4	12
Prešovský	1	34	38	37	17	21	19	6	20
Košický	2	23	50	44	14	26	24	7	22
Celoslovenský priemer	1	26	46	40	14	26	22	5	19

Legenda:

- 01 - už v súčasnosti podnikám popri zamestnaní
- 02 - som spokojný (-á) so svojím terajším zamestnaním
- 03 - nemám dostatok finančných zdrojov na začatie
- 04 - chýbajú mi skúsenosti aby som mohol podnikat'
- 05 - nemám dostatok času, aby som sa mohol tomu venovať
- 06 - neprehľadné zákony, strach z legislatívy
- 07 - vysoké administratívne nároky na začatie podnikania
- 08 - nepotrebujem podnikat', mám dostatok peňazí
- 09 - iné

Medzi **iné dôvody** nezájmu o podnikanie mohli respondenti doplniť odpovede podľa vlastného uváženia. Oslovení uvádzali predovšetkým štúdium na vysokej alebo strednej škole, vysoký vek a zdravotné problémy, ktoré im bránia v začatí podnikania. Prehľad odpovedí prináša nasledujúca tabuľka.

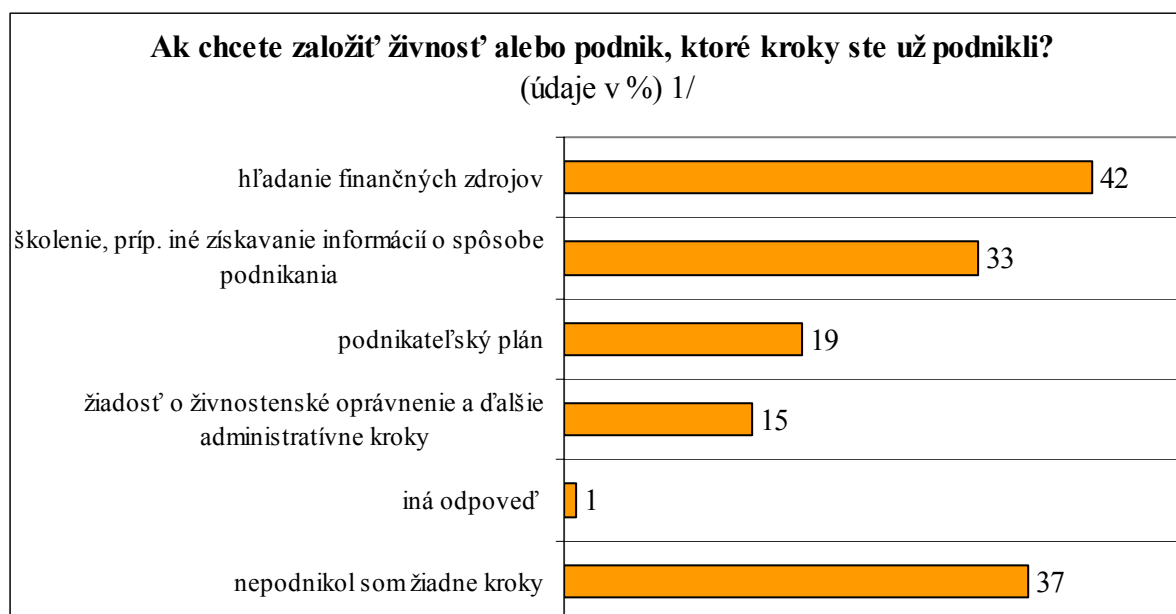
1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100

Iné dôvody nezáujmu o podnikanie (údaje v %)	
Štúdium	4
Vysoký vek a zdravotné problémy	4
Nemám v čom podnikat', podnikateľský zámer	1
Nemám odvalu a schopnosti podnikat'	1
Rodinné dôvody	1
Už som podnikal	1
Ostatné odpovede	7
Spolu	19

IV. KROKY, KTORÉ PODNIKLI RESPONDENTI SO ZÁUJOM ZACHAŤ PODNIKAŤ

Respondenti uvažujúci v najbližších 12 mesiacoch začať podnikať zároveň konkretizovali, ktoré kroky už v súvislosti so založením živnosti alebo podniku už podnikli. **Hľadanie finančných zdrojov** uviedla najväčšia, viac ako dvojpäťtinová skupina oslovených. Necelé dve pätiny oslovených nepodnikli ešte žiadne kroky a tretina absolvovala školenie, príp. iné získavanie informácií o spôsobe podnikania. Bližšie údaje prináša ďalší graf.

Graf č. 7

Hľadanie finančných zdrojov medzi krokmi, ktoré už záujemcovia o podnikanie urobili, uviedli častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (64%), nezamestnaní (50%), 25 až 29 roční a 30 až 39 roční (50% a 57%), respondenti s učňovským a úplným stredoškolským vzdelaním (50% a 49%), oslovení z Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja (57% a 74%), s počtom obyvateľov od 5 tisíc do 20 tisíc (68%) a od 20 tisíc do 100 tisíc (53%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

Školenie, príp. iné získavanie informácií o spôsobe podnikania absolvovali vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, kvalifikovaní robotníci (39%), ženy (48%), občania na materskej dovolenke a v domácnosti (56%), nezamestnaní (46%), 30 až 39 roční (41%), opýtaní z Nitrianskeho kraja (47%) a v mestách nad 100 tisíc obyvateľov (40%).

Žiadne kroky súvisiace so začatím podnikania nepodnikli predovšetkým nekvalifikovaní robotníci (60%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (86%), študenti (60%), muži (44%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (44%), majúci 18 až 24 rokov (53%), 40 až 49 rokov (43%), 50 až 59 rokov (56%), občania so základným a vysokoškolským vzdelaním (63% a 88%), oslovení z Bratislavského (60%), Trnavského (50%), Trenčianskeho kraja (43%) a Prešovského kraja (56%). Z hľadiska veľkostných skupín obcí to boli oslovení z obcí s počtom do tisíc obyvateľov (53%) a nad 100 tisíc obyvateľov (47%).

Ak chcete založiť živnosť alebo podnik, ktoré kroky ste už podnikli? (údaje v %) 1/						
Vek	Odpovede:					
	01	02	03	04	05	06
18 až 24 rokov	6	27	27	32	0	53
25 až 29 rokov	27	9	50	36	0	14
30 až 39 rokov	14	30	57	41	3	27
40 až 49 rokov	10	5	43	29	0	43
50 až 59 rokov	44	0	22	0	0	56
60 až 64 rokov	0	0	0	0	0	0
Vzdelanie						
Základné	13	0	13	25	0	63
Učňovské vzdelanie	14	19	50	36	2	31
Stredoškolské s maturitou	18	25	49	35	0	26
Vysokoškolské	13	13	13	13	0	88
Veľkostná skupina obce						
obce do 999 obyvateľov	0	21	26	21	0	53
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	19	9	34	34	0	41
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	16	26	68	37	0	21
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	24	21	53	32	3	29
obce od 100 000 obyvateľov	7	20	20	40	0	47
Kraj						
Bratislavský	0	27	27	27	0	60
Trnavský	13	13	38	38	0	50
Trenčiansky	7	14	57	21	0	43
Nitriansky	32	47	74	47	0	0
Žilinský	13	7	40	20	0	40
Banskobystrický	25	25	25	38	0	25
Prešovský	25	6	19	19	6	56
Košický	10	10	45	45	0	25
Celoslovenský priemer	15	19	42	33	1	37

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

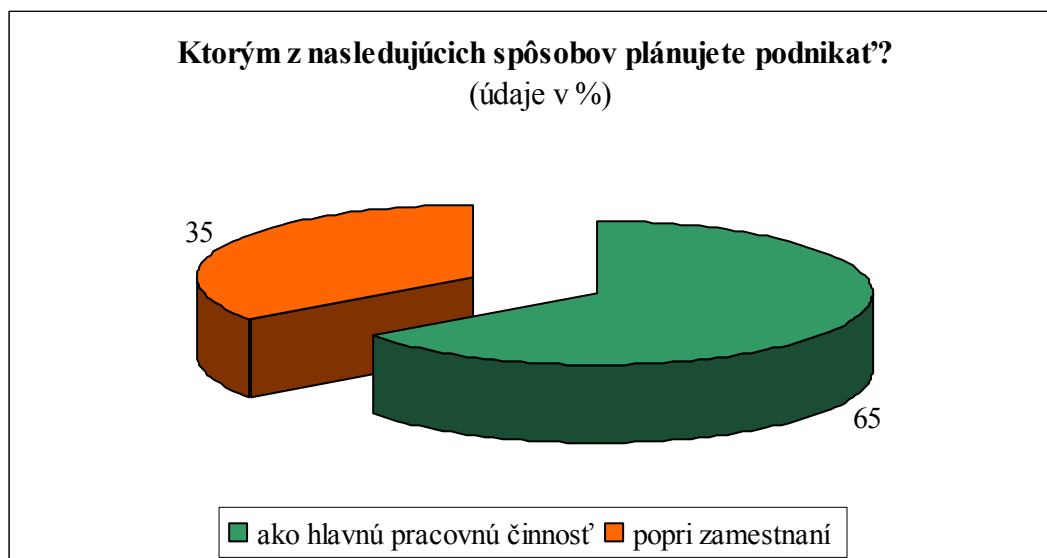
Legenda:

- 01 - žiadosť o živnostenské oprávnenie a ďalšie administratívne kroky
- 02 - podnikateľský plán
- 03 - hľadanie finančných zdrojov
- 04 - školenie, príp. iné získavanie informácií o spôsobe podnikania
- 05 - iná odpoveď
- 06 - nepodnikol som žiadne kroky

V. SPÔSOBY PODNIKANIA, KTORÉ UPREDNOSTŇUJÚ RESPONDENTI

U respondentov uvažujúcich v najbližších 12 mesiacoch začať podnikat' prieskum zisťoval, akým spôsobom plánujú podnikat'. **Približne dve tretiny** potenciálnych podnikateľov sa chcú podnikaniu venovať **ako hlavnej pracovnej činnosti** a **tretina** ju chce vykonávať **popri zamestnaní**. Presné rozloženie odpovedí prináša ďalší graf.

Graf č. 8

Podnikaniu **ako hlavnej pracovnej činnosti** sa mienia venovať vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, dôchodcovia (71%), študenti (70%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (100%), nezamestnaní (93%), 18 až 24 roční (74%), 30 až 39 roční (73%), oslovení s najvyšším ukončeným učňovským vzdelaním (71%) a obyvatelia Nitrianskeho (79%), Žilinského (80%), Banskobystrického (100%) a Prešovského kraja (75%). Z hľadiska veľkostných skupín obcí tu možno zaradiť respondentov z obcí do tisíc obyvateľov (79%), od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (78%) a od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (79%).

Popri zamestnaní uvažujú podnikat' najmä kvalifikovaní robotníci (46%), zamestnanci so stredoškolskou a vysokoškolskou odbornosťou (54% a 86%), ženy (40%), respondenti vo veku 25 až 29 rokov a 40 až 49 rokov (zhodne 50%), oslovení s najvyšším ukončeným úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (42% a 87%), žijúci v mestách od 20 tisíc do 100 tisíc (50%) a nad 100 tisíc obyvateľov (60%). Z hľadiska územnosprávneho

členenia Slovenska o uvedenej forme podnikania uvažujú vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, občania žijúci v Bratislavskom (73%), Trnavskom (50%) a Košickom kraji (40%). V optike veľkostných skupín obcí popri zamestnaní mienia podnikat' opýtaní z miest s počtom od 20 tisíc do 100 tisíc a nad 100 tisíc obyvateľov (50% a 60%).

Ktorým z nasledujúcich spôsobov plánujete podnikat'? (údaje v %)		
Vek	Odpovede:	
	popri zamestnaní	ako hlavnú pracovnú činnosť
18 až 24 rokov	26	74
25 až 29 rokov	50	50
30 až 39 rokov	27	73
40 až 49 rokov	50	50
50 až 59 rokov	33	67
60 až 64 rokov	0	0
Vzdelanie		
Základné	0	100
Učňovské vzdelanie	29	71
Stredoškolské s maturitou	42	58
Vysokoškolské	87	13
Veľkostná skupina obce		
obce do 999 obyvateľov	21	79
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	22	78
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	21	79
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	50	50
obce od 100 000 obyvateľov	60	40
Kraj		
Bratislavský	73	27
Trnavský	50	50
Trenčiansky	36	64
Nitriansky	21	79
Žilinský	20	80
Banskobystrický	0	100
Prešovský	25	75
Košický	40	60
Celoslovenský priemer	35	65

VI. DÔVODY ZÁUJMU O PODNIKANIE

Záujemcovia o podnikanie v najbližších 12 mesiacoch mali priblížiť hlavný dôvod, prečo sa tejto činnosti chcú venovať. Mali možnosť vybrať si jednu zo štyroch nami predložených možností alebo doplniť vlastný dôvod. **Takmer dve pätiny oslovených** uviedli, že hlavným motívom podnikania je pre nich snaha **o zvýšenie príjmu**. **Viac ako pätina oslovených** vidí v podnikaní **príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady** a **necelá pätina** chce podnikateľskú činnosť vykonávať, lebo **nie je iná možnosť, ako sa zamestnať**. Viac prináša ďalší graf.

Graf č. 9

Zvýšenie príjmu ako hlavný dôvod začatia podnikania uviedli vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, kvalifikovaní robotníci (46%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (68%), 30 až 39 roční (46%) a 50 až 59 roční (56%), oslovení z Bratislavského (47%), Trenčianskeho (50%), Nitrianskeho (47%), Žilinského (46%) a Banskobystrického kraja (50%). Z pohľadu veľkostných skupín obcí sú to respondenti z obcí od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (53%).

Príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady v oblasti podnikania častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, uvádzali kvalifikovaní robotníci (27%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (57%), dôchodcovia (43%), študenti (30%), najmladší oslovení vo veku 18 až 24 rokov (29%), vysokoškolsky vzdelaní respondenti (50%), občania žijúci v Bratislavskom kraji (53%), ako aj účastníci prieskumu z miest od 20 tisíc do 100 tisíc a nad 100 tisíc obyvateľov (28% a 53%).

Podnikanie ako jedinu **možnosť, ako sa zamestnať** uviedli predovšetkým nekvalifikovaní robotníci (40%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (67%), nezamestnaní (38%), najmladší respondenti vo veku 18 až 24 rokov (26%), účastníci prieskumu so základným a učňovským vzdelaním (31% a 28%), žijúci v Banskobystrickom a Košickom kraji (37%, resp. 40%), z obcí do tisíc (26%), od tisíc do 5 tisíc (25%) a od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (32%).

Čo je hlavným dôvodom, že uvažujete začať podnikat'? (údaje v %)					
Vek	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
18 až 24 rokov	28	29	17	26	0
25 až 29 rokov	41	18	14	18	9
30 až 39 rokov	46	19	16	16	3
40 až 49 rokov	33	19	29	14	5
50 až 59 rokov	56	11	0	11	22
60 až 64 rokov	0	0	0	0	0
Vzdelanie					
Základné	37	19	0	31	13
Učňovské vzdelanie	42	16	7	28	7
Stredoškolské s maturitou	37	21	32	10	0
Vysokoškolské	37	50	0	0	13
Veľkostná skupina obce					
obce do 999 obyvateľov	32	21	11	26	10
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	35	9	25	25	6
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	53	0	10	32	5
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	41	28	18	10	3
obce od 100 000 obyvateľov	33	54	13	0	0
Kraj					
Bratislavský	47	53	0	0	0
Trnavský	25	25	37	13	0
Trenčiansky	50	14	22	14	0
Nitriansky	47	16	11	10	16
Žilinský	46	7	27	20	0
Banskobystrický	50	0	13	37	0
Prešovský	35	23	6	18	18
Košický	20	20	20	40	0
Celoslovenský priemer	39	21	17	18	5

Legenda:

- 01 - zvýšenie príjmu
- 02 - príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady
- 03 - pocit samostatnosti, byť sám sebe šéfom
- 04 - nie je iná možnosť ako sa zamestnať
- 05 - iný dôvod

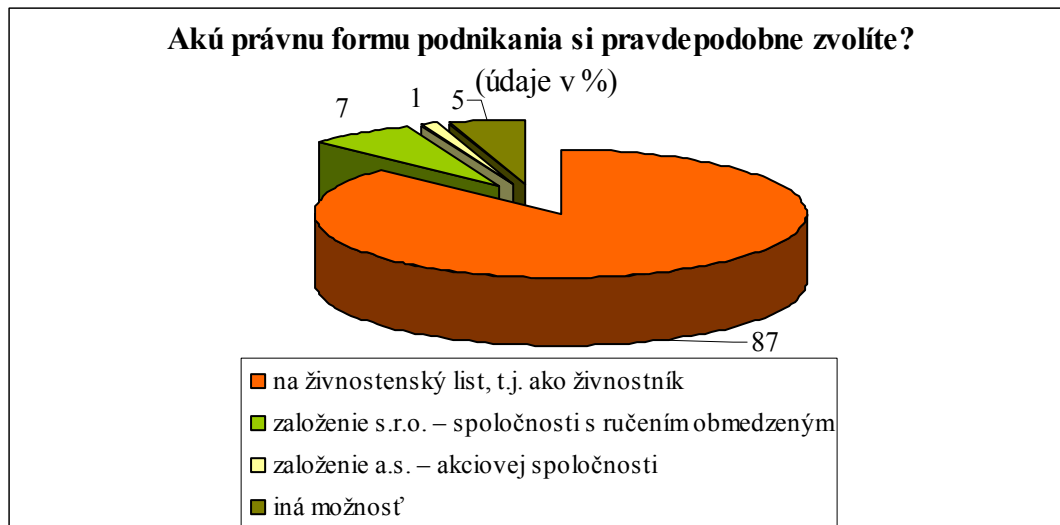
VII. PLÁNOVANÁ PRÁVNA FORMA A SEKTOR PODNIKANIA

Prieskum ďalej mapoval, akú právnu formu podnikania si respondenti plánujú zvoliť. Prevažná väčšina potencionálnych podnikateľov - **viac ako sedem osmín** - chce byť **živnostníkmi**, teda vykonávať podnikateľskú činnosť na živnostenský list. **Približne každý štrnásť záujemca** o podnikanie si chce založiť **spoločnosť s ručením obmedzeným**. V percentuálnom vyjadrení prináša výsledky graf na strane 24.

Na živnostenský list plánujú podnikat' najmä dôchodcovia, študenti (zhodne 100%), nezamestnaní (93%), 18 až 24 roční (94%), 50 do 59 roční (100%), oslovení so základným

vzdelaním (100%), žijúci v Trenčianskom (93%), Banskobystrickom kraji (100%), v obciach od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (94%) a nad 100 tisíc obyvateľov (93%).

Graf č. 10

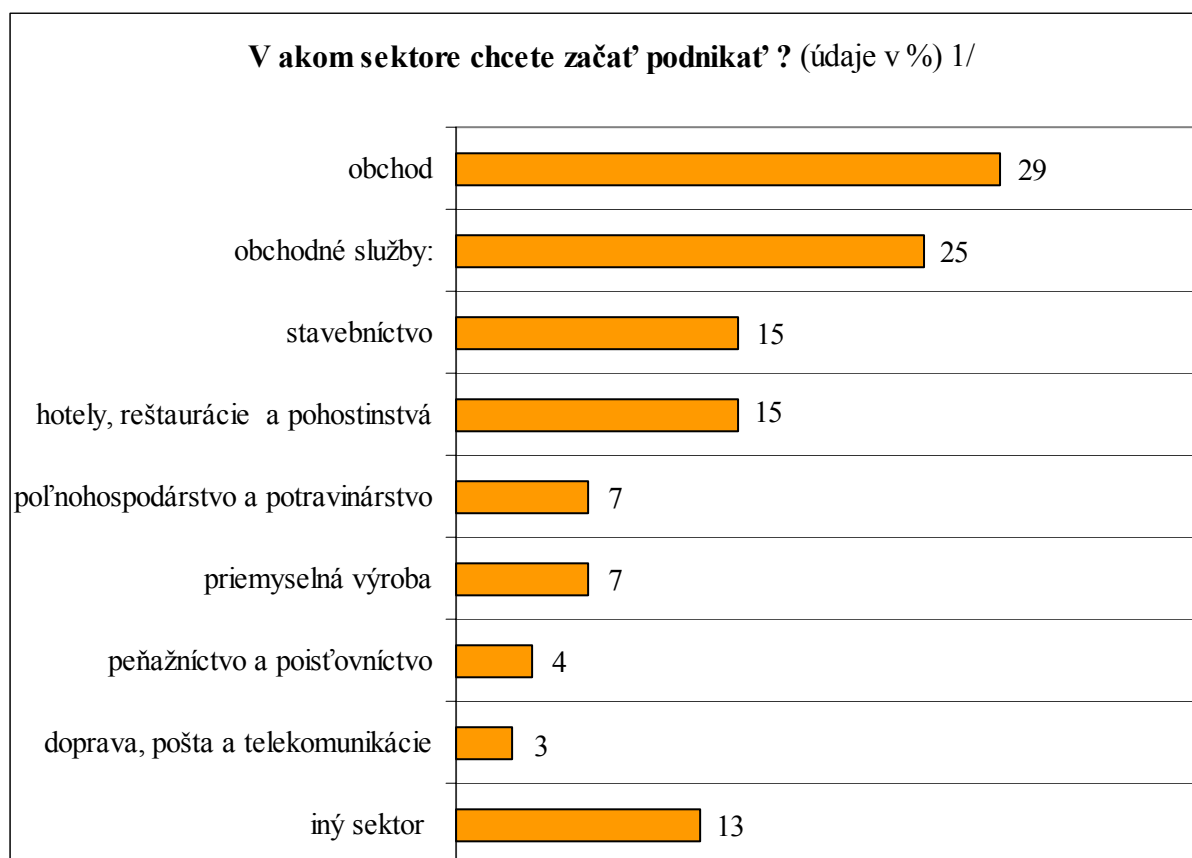
Akú právnu formu podnikania si pravdepodobne zvolíte? (údaje v %)				
Vek	Odpovede:			
	01	02	03	04
18 až 24 rokov	94	6	0	0
25 až 29 rokov	82	4	0	14
30 až 39 rokov	84	13	3	0
40 až 49 rokov	81	5	0	14
50 až 59 rokov	100	0	0	0
60 až 64 rokov	0	0	0	0
Vzdelanie				
Základné	100	0	0	0
Učňovské vzdelanie	84	9	0	7
Stredoškolské s maturitou	89	7	2	2
Vysokoškolské	62	13	0	25
Veľkostná skupina obce				
obce do 999 obyvateľov	90	0	0	10
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	94	6	0	0
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	90	5	5	0
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	77	13	0	10
obce od 100 000 obyvateľov	93	7	0	0
Kraj				
Bratislavský	87	0	0	13
Trnavský	87	13	0	0
Trenčiansky	93	7	0	0
Nitriansky	84	11	5	0
Žilinský	80	20	0	0
Banskobystrický	100	0	0	0
Prešovský	82	0	0	18
Košický	90	5	0	5
Celoslovenský priemer	87	7	1	5

Legenda:

- 01 - na živnostenský list, t.j. ako živnostník
- 02 - založenie s.r.o. – spoločnosti s ručením obmedzeným
- 03 - založenie a.s. – akciovej spoločnosti
- 04 - iná možnosť

Okrem právnej formy podnikania prieskum zisťoval, v ktorom sektore respondenti plánujú podnikat'. **Takmer tretina oslovených deklarovala záujem podnikat' v oblasti obchodu a štvrtina v sektore obchodných služieb. Približne každý šiesty respondent s vážnym záujmom o podnikanie chce podnikat' v stavebníctve a hotelierstve, reštauračných a pohostinských službách.**

Graf č. 11

Obchodu sa mienia vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, venovať zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (36%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (67%), nezamestnaní (38%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (37%), 40 až 49 rokov (48%), s úplným stredoškolským vzdelaním (39%), účastníci prieskumu z Trnavského (38%), Trenčianskeho (50%) a Žilinského kraja (40%), s počtom obyvateľov od tisíc do 5 tisíc (38%).

V sektore **obchodným služieb** plánujú podnikat' častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, zamestnanci so stredoškolskou a vysokoškolskou odbornosťou (39% a 43%), študenti (40%), ženy (31%), 18 až 24 roční (34%), 30 až 39 roční (30%), respondenti s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (33%, resp. 50%), žijúci

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

v Bratislavskom (33%), Trnavskom (38%) a Nitrianskom kraji (37%). Z hľadiska veľkostných skupín obcí sú to účastníci prieskumu z miest od 5 tisíc do 20 tisíc (47%), od 20 tisíc do 100 tisíc (31%) a nad 100 tisíc obyvateľov (40%).

V akom sektore chcete začať podnikat'? (údaje v %) 1/									
Vek	Odpovede:								
	01	02	03	04	05	06	07	08	09
18 až 24 rokov	0	0	37	17	14	0	9	34	9
25 až 29 rokov	9	14	32	18	14	9	0	18	14
30 až 39 rokov	11	11	11	14	8	5	5	30	14
40 až 49 rokov	10	5	48	5	19	0	0	19	14
50 až 59 rokov	0	0	22	22	34	0	0	0	22
60 až 64 rokov	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vzdelanie									
Základné	0	13	13	0	38	13	0	25	0
Učňovské vzdelanie	14	5	23	30	19	0	5	9	19
Stredoškolské s maturitou	2	4	39	9	7	4	5	33	14
Vysokoškolské	13	25	25	0	0	0	0	50	0
Veľkostná skupina obce									
obce do 999 obyvateľov	0	21	32	32	16	0	11	0	0
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	9	6	38	9	16	13	3	13	16
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	16	0	16	11	11	0	0	47	11
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	5	0	33	13	10	0	0	31	23
obce od 100 000 obyvateľov	0	13	13	13	27	0	13	40	0
Kraj									
Bratislavský	0	13	27	13	20	0	13	33	0
Trnavský	0	0	38	0	13	0	0	38	13
Trenčiansky	7	7	50	29	7	0	0	21	14
Nitriansky	16	0	26	16	0	11	5	37	5
Žilinský	20	7	40	7	7	13	0	20	20
Banskobystrický	0	0	25	25	0	0	0	25	25
Prešovský	6	12	24	12	35	0	0	6	6
Košický	0	10	10	20	25	0	10	20	25
Celoslovenský priemer	7	7	29	15	15	3	4	25	13

Legenda:

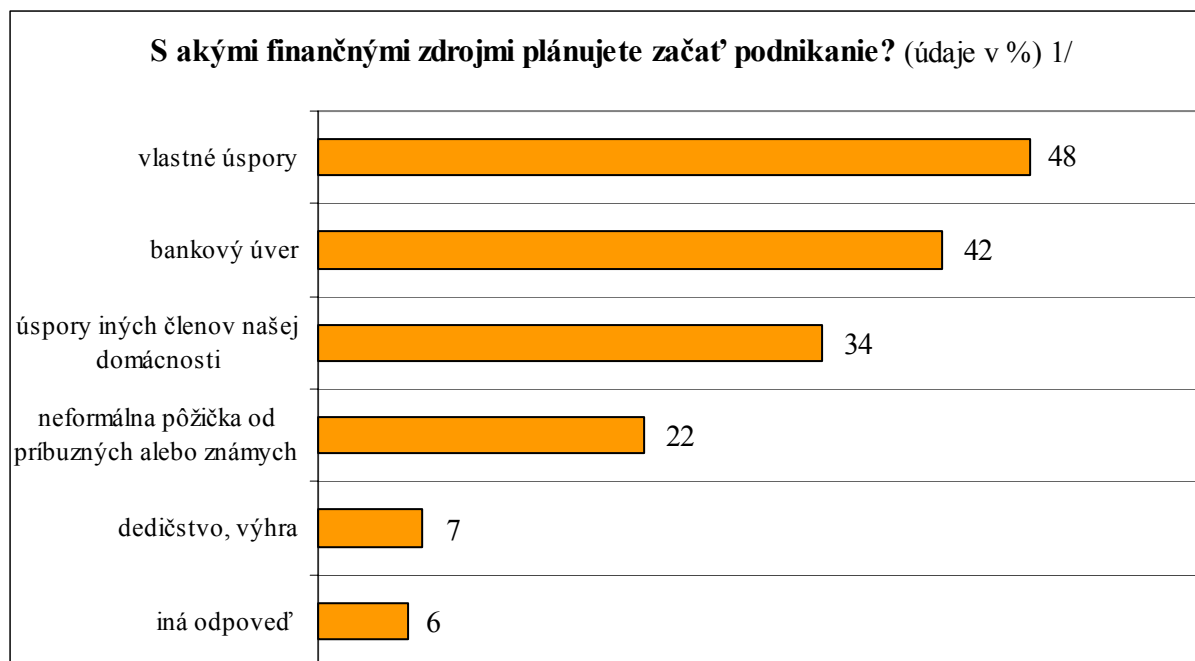
- 01 - priemyselná výroba
- 02 - poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- 03 - obchod
- 04 - hotely, reštaurácie a pohostinstvá
- 05 - stavebníctvo
- 06 - doprava, pošta a telekomunikácie
- 07 - peňažníctvo a poisťovníctvo
- 08 - obchodné služby
- 09 - iný sektor

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

VIII. ZDROJE FINANCIÍ POTREBNÝCH PRE PODNIKANIE

Neoddeliteľnou súčasťou príprav na podnikanie je kumulovanie finančných prostriedkov potrebných na začiatku podnikania. **Takmer polovica** potencionálnych podnikateľov počíta pri rozbehu podnikania **s vlastnými úsporami a viac ako dve pätiny** chcú financovať podnikanie **z bankového úveru**. **Približne tretina oslovených** ako zdroj financií na začatie podnikania uviedla **úspory iných členov ich domácnosti**. Ďalšie informácie prináša graf.

Graf č. 12

Vlastné úspory na rozbehnutie podnikania využijú vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, kvalifikovaní robotníci (65%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (71%), oslovení vo veku 40 až 49 rokov (76%), s najvyšším ukončeným úplným stredoškolským vzdelaním (56%), občania žijúci v Bratislavskom (60%), Nitrianskom (74%) a Žilinskom kraji (73%), ako aj respondenti žijúci v obciach a mestách od tisíc do 5 tisíc (53%) a od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (58%).

Bankový úver plánujú v súvislosti so začatím podnikania využiť častejšie, ako je celoslovenský priemer, dôchodcovia (67%), 30 až 39 roční oslovení (68%), s najvyšším ukončeným učňovským vzdelaním (61%), oslovení z obcí a miest od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (47%) a od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (54%). Z hľadiska administratívneho členenia Slovenska sa pri rozbehu podnikania spoliehajú na bankový úver vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, účastníci prieskumu z Trenčianskeho (64%), Nitrianskeho (53%) a Košického kraja (50%).

S úsporami iných členov domácnosti počítajú pri podnikaní predovšetkým nekvalifikovaní robotníci (40%), dôchodcovia, študenti (zhodne 50%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (63%), nezamestnaní (41%), mladší respondenti vo veku 18 až

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

24 rokov a od 25 do 29 rokov (40% a 57%), oslovení so základným vzdelaním (63%), žijúci v Žilinskom (53%) a Prešovskom kraji (47%). V optike veľkostného členenia obcí tu možno zaradiť účastníkov prieskumu z obcí do tisíc obyvateľov a od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (47% a 43%).

S akými finančnými zdrojmi plánujete začať podnikanie? (údaje v %) 1/						
Vek	Odpovede:					
	01	02	03	04	05	06
18 až 24 rokov	31	40	9	23	40	6
25 až 29 rokov	48	57	14	29	24	0
30 až 39 rokov	51	24	5	22	68	3
40 až 49 rokov	76	14	0	19	24	19
50 až 59 rokov	38	50	13	13	25	0
60 až 64 rokov	0	0	0	0	0	0
Vzdelanie						
Základné	38	63	6	0	19	13
Učňovské vzdelanie	42	27	0	46	61	5
Stredoškolské s maturitou	56	37	11	14	35	5
Vysokoškolské	50	0	25	0	38	0
Veľkostná skupina obce						
obce do 999 obyvateľov	29	47	12	18	35	12
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	53	44	3	28	38	9
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	58	11	11	21	47	0
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	49	33	5	21	54	5
obce od 100 000 obyvateľov	47	33	13	20	20	0
Kraj						
Bratislavský	60	20	13	20	20	0
Trnavský	38	38	0	25	38	0
Trenčiansky	29	21	29	21	64	0
Nitriansky	74	32	5	21	53	5
Žilinský	73	53	7	13	27	20
Banskobystrický	38	25	0	13	25	25
Prešovský	33	47	7	20	47	7
Košický	35	35	0	35	50	0
Celoslovenský priemer	48	34	7	22	42	6

Legenda:

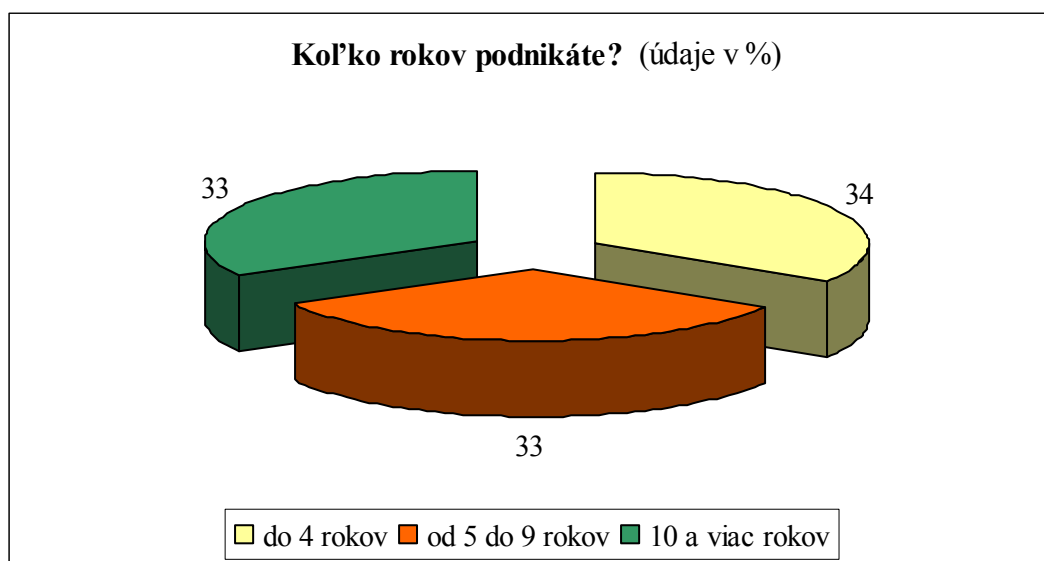
- 01 - vlastné úspory
- 02 - úspory iných členov našej domácnosti
- 03 - dedičstvo, výhra
- 04 - neformálna pôžička od príbuzných alebo známych
- 05 - bankový úver
- 06 - iná odpoveď

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

IX. DĹŽKA PODNIKANIA SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH

Respondenti, ktorí ako hlavný zdroj príjmov, resp. zamestnanie uviedli samostatnú ekonomickú činnosť, odpovedali na otázky týkajúce sa jednotlivých aspektov ich podnikateľskej činnosti. Prvou skúmanou oblasťou bola dĺžka vykonávania podnikania. **Približne každý štrnásty sa podnikateľskej činnosti venuje do 1 roka a necelá pätina oslovených podniká do 2 rokov. V každom s časových intervaloch od 0 do 4 rokov, od 5 rokov do 9 rokov a 10 a viac rokov podniká približne tretina oslovených, tak ako to ukazuje nasledujúci graf.**

Graf č. 13

V intervale **do 4 rokov** podnikajú vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, najmladší oslovení vo veku od 18 do 24 rokov a od 25 do 29 rokov (56% a 69%), s najvyšším ukončeným základným vzdelaním (44%), žijúci v Trnavskom (52%), Trenčianskom (44%), Žilinskom (42%) a Prešovskom kraji (46%), respondenti z miest od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (41%).

Od 5 do 9 rokov podnikajú častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, 18 až 24 roční oslovení (44%), s najvyšším ukončeným základným a vysokoškolským vzdelaním (44% a 41%), respondenti z obcí a miest od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (49%). Z hľadiska regionálneho členenia Slovenska sú to účastníci prieskumu z Nitrianskeho (39%) a Banskobystrického kraja (45%).

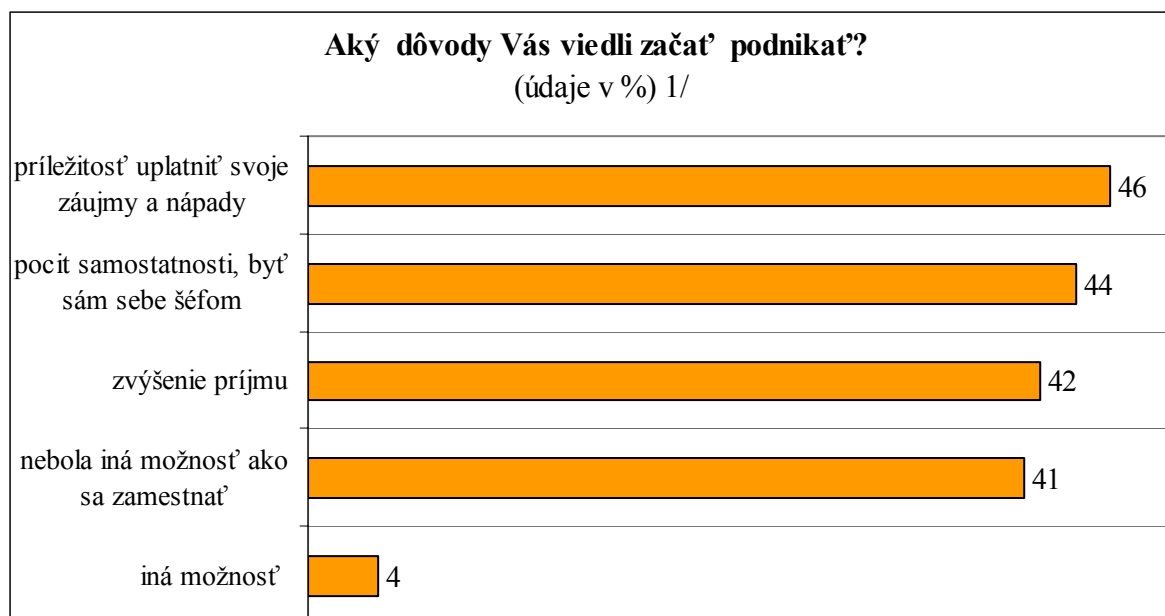
Podnikanie v časovom intervale **10 a viac rokov** zaznamenal prieskum vo zvýšenej miere u respondentov vo veku 50 až 59 rokov (58%), s vysokoškolským vzdelaním (41%), u občanov žijúcich v Bratislavskom (46%) a Košickom kraji (48%). V optike veľkostných skupín obcí najdlhšie podnikajú respondenti z miest s počtom nad 100 tisíc obyvateľov (55%).

Koľko rokov podnikáte? (údaje v %)			
Vek	Odpovede:		
	do 4 rokov	od 5 do 9 rokov	10 a viac rokov
18 až 24 rokov	56	44	0
25 až 29 rokov	69	26	5
30 až 39 rokov	30	37	33
40 až 49 rokov	32	32	36
50 až 59 rokov	18	24	58
60 až 64 rokov	0	75	25
Vzdelanie			
Základné	44	44	12
Učňovské vzdelanie	38	28	34
Stredoškolské s maturitou	36	31	33
Vysokoškolské	18	41	41
Veľkostná skupina obce			
obce do 999 obyvateľov	42	28	30
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	37	33	30
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	15	49	36
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	41	29	30
obce od 100 000 obyvateľov	19	26	55
Kraj			
Bratislavský	19	35	46
Trnavský	52	22	26
Trenčiansky	44	29	27
Nitriansky	24	39	37
Žilinský	42	28	30
Banskobystrický	32	45	23
Prešovský	46	23	31
Košický	17	35	48
Celoslovenský priemer	34	33	33

X. DÔVODY PODNIKANIA SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH

Respondenti, ktorí deklarovali samostatnú ekonomickú činnosť ako hlavný zdroj príjmov konkretizovali dôvody, ktoré ich viedli začať podnikat'. Mali možnosť vybrať si viac odpovedí zo štyroch nami predložených možností alebo doplniť vlastný dôvod. Najčastejšie uvádzaným dôvodom bola **príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady**, keď sa k nej priklonila takmer polovica oslovených. Len o niečo menej získali ostatné tri nami predložené dôvody – **pocit samostatnosti, byť sám sebe šéfom, zvýšenie príjmu a nie je iná možnosť, ako sa zamestnať**. Viac prináša ďalší graf.

Graf č. 14

Príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady v oblasti podnikania častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, uvádzali respondenti s najvyšším ukončeným vysokoškolským vzdelaním (62%) a účastníci prieskumu z miest nad 100 tisíc obyvateľov (52%). Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska tu možno zaradiť obyvateľov Bratislavského (64%), Trnavského (57%), Banskobystrického (56%) a Prešovského kraja (53%),

Pocit samostatnosti, byť sám sebe šéfom viedli k začiatku podnikania vo zvýšenej miere, v porovnaní s priemerom za celé Slovensko, u respondentov vo veku 30 až 39 rokov (56%), opäť oslovených s najvyšším ukončeným vysokoškolským vzdelaním (60%), občanov žijúcich v Bratislavskom (58%), Žilinskom a Prešovskom kraji (zhodne 50%), ako aj respondenti z obcí s počtom od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (55%) a nad 100 tisíc obyvateľov (55%).

Zvýšenie príjmu ako motív venovania sa podnikateľskej činnosti uvádzali vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, účastníci prieskumu vo veku 30 až 39 rokov (56%), respondenti žijúci v Trnavskom (61%), Žilinskom (60%) a Košickom kraji (58%). V optike veľkostných skupín obcí to boli účastníci prieskumu z obcí a miest od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (56%).

Podnikanie ako jedinou **možnosť, ako sa zamestnať** uviedli predovšetkým respondenti vo veku 18 až 24 rokov (67%), 25 až 29 rokov (50%) a 40 až 49 rokov (46%), oslovení s najvyšším ukončeným základným a učňovským vzdelaním (75% a 46%), občania žijúci v Trenčianskom (50%), Nitrianskom (52%) a Košickom kraji (54%). Z hľadiska veľkostných skupín obcí tu možno zaradiť respondentov žijúcich v najväčších mestách s počtom nad 100 tisíc obyvateľov (52%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

Aké dôvody Vás viedli začať podnikat'? (údaje v %) 1/					
Vek	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
18 až 24 rokov	0	33	33	67	0
25 až 29 rokov	38	48	43	50	10
30 až 39 rokov	56	47	56	30	2
40 až 49 rokov	44	45	34	46	5
50 až 59 rokov	25	50	46	42	0
60 až 64 rokov	50	25	75	0	0
Vzdelanie					
Základné	19	25	25	75	0
Učňovské vzdelanie	39	38	39	46	5
Stredoškolské s maturitou	46	48	43	38	5
Vysokoškolské	45	62	60	32	0
Veľkostná skupina obce					
obce do 999 obyvateľov	35	43	30	45	5
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	45	48	55	35	6
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	56	44	32	34	5
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	43	45	42	45	1
obce od 100 000 obyvateľov	24	52	55	52	0
Kraj					
Bratislavský	26	64	58	30	8
Trnavský	61	57	48	30	0
Trenčiansky	31	36	53	50	3
Nitriansky	44	37	30	52	9
Žilinský	60	35	50	45	0
Banskobystrický	34	56	34	34	0
Prešovský	43	53	50	35	5
Košický	58	27	27	54	0
Celoslovenský priemer	42	46	44	41	4

Legenda:

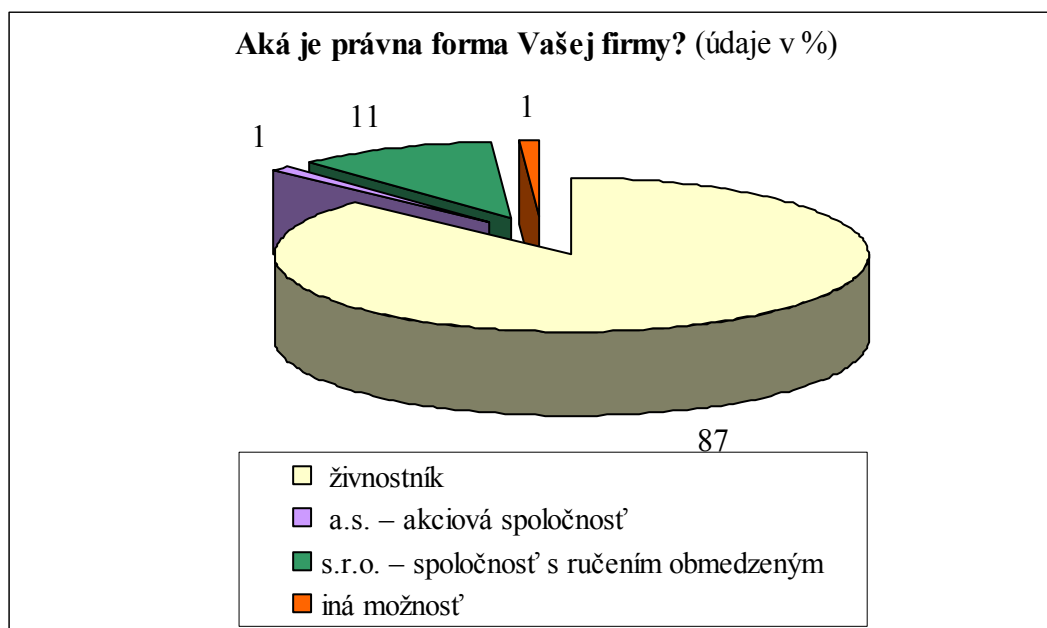
- 01 - zvýšenie príjmu
- 02 - príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady
- 03 - pocit samostatnosti, byť sám sebe šéfom
- 04 - nebola iná možnosť ako sa zamestnať
- 05 - iná možnosť

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

XI. PRÁVNA FORMA SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH A SEKTOR PODNIKANIA

Prieskum ďalej mapoval, ak právnu formu podnikania si plánujú respondenti zvoliť. Prevažná väčšina samostatne ekonomicky činných - **viac ako sedem osmín** - uviedla, že sú **živnostníkmi** a **viac ako desatina podnikateľov** sa venuje podnikateľskej činnosti prostredníctvom **spoločnosti s ručením obmedzeným**. Kompletne údaje prináša nasledujúci graf.

Graf č. 15

Na živnostenský list podnikajú častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, ženy (96%), respondenti vo veku 18 až 24 rokov (100%), 50 až 59 rokov (92%), oslovení s najvyšším ukončeným základným a učňovským vzdelaním (zhodne 94%). Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska a veľkostných skupín obcí sú živnostníkmi častejšie, ako je celoslovenský priemer, obyvatelia Trenčianskeho (100%), Žilinského (95%) a Prešovského kraja (92%). V optike veľkostných skupín obcí sú živnostníkmi častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, respondenti žijúci v mestách od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (94%).

Spoločnosť s ručením obmedzeným uvádzali ako právnu formu svojho podnikania vo zvýšenej miere, oproti celoslovenskému priemeru, oslovení s najvyšším ukončeným vysokoškolským vzdelaním (25%), účastníci prieskumu z Bratislavského a Trnavského kraja (28% a 22%). Z pohľadu členenia obcí podľa veľkosti uvedenu právnu formu podnikajú respondenti v najväčších mestách nad 100 tisíc obyvateľov (24%).

Aká je právna forma Vašej firmy? (údaje v %)				
Vek	Odpovede:			
	01	02	03	04
18 až 24 rokov	100	0	0	0
25 až 29 rokov	85	15	0	0
30 až 39 rokov	84	15	0	1
40 až 49 rokov	90	7	3	0
50 až 59 rokov	92	8	0	0
60 až 64 rokov	25	75	0	0
Vzdelanie				
Základné	94	6	0	0
Učňovské vzdelanie	94	4	2	0
Stredoškolské s maturitou	88	11	1	0
Vysokoškolské	73	25	0	2
Veľkostná skupina obce				
obce do 999 obyvateľov	85	10	5	0
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	89	11	0	0
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	85	15	0	0
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	93	7	0	0
obce od 100 000 obyvateľov	70	24	3	3
Kraj				
Bratislavský	70	28	2	0
Trnavský	78	22	0	0
Trenčiansky	100	0	0	0
Nitriansky	91	9	0	0
Žilinský	95	5	0	0
Banskobystrický	88	12	0	0
Prešovský	92	8	0	0
Košický	84	4	8	4
Celoslovenský priemer	87	11	1	1

Legenda:

01 - živnostník

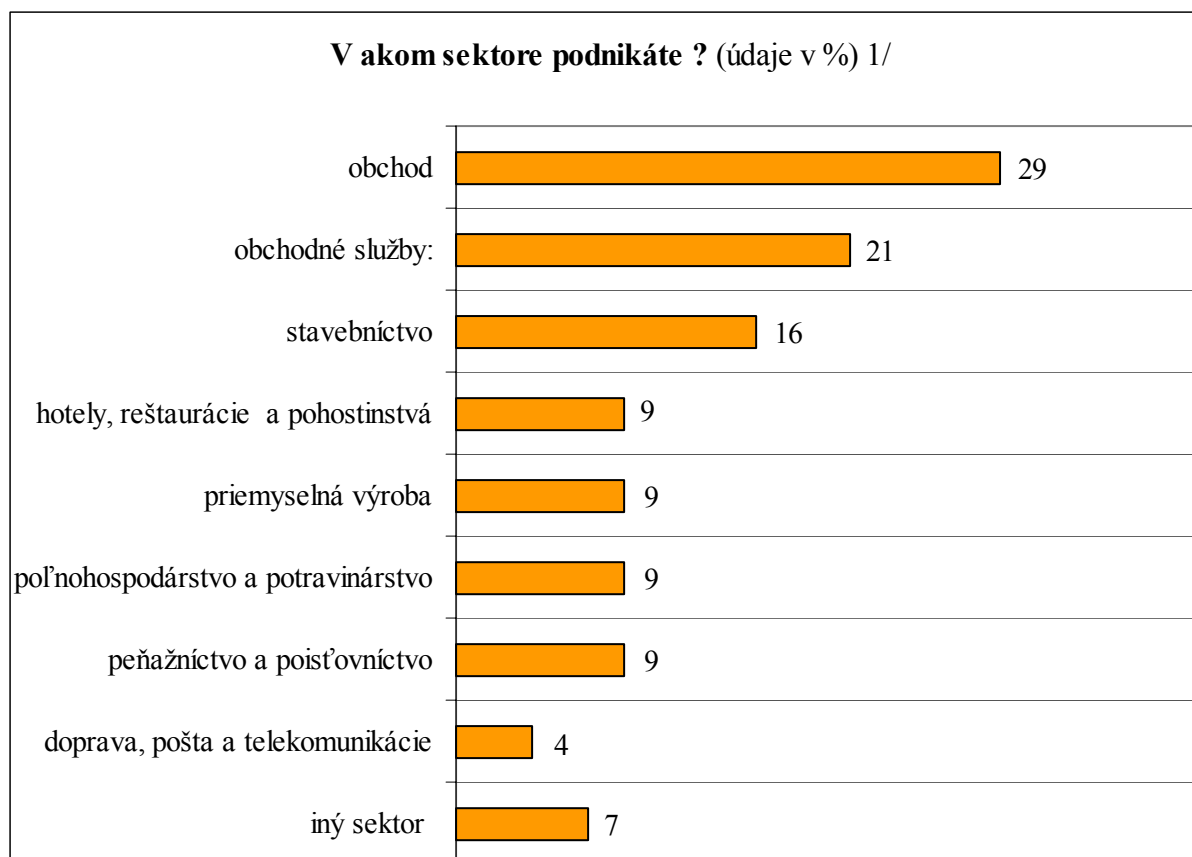
02 - s.r.o. – spoločnosť s ručením obmedzeným

03 - a.s. – akciová spoločnosť

04 - iná právna forma

Okrem právnej formy podnikania prieskum mapoval, v ktorom sektore podnikajú samostatne ekonomicky činní účastníci prieskumu. **Takmer tretina oslovených deklarovala vykonávanie podnikateľskej činnosti v oblasti obchodu a pätina v sektore obchodných služieb. Približne šestina samostatne ekonomicky činných respondentov uviedla ako sektor podnikania stavebníctvo.** Prehľadné rozloženie odpovedí uvádza nasledujúci graf.

Graf č. 16

Obchodu sa vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, venujú ženy (40%), respondenti vo veku 40 až 49 rokov (38%), opýtaní s najvyšším ukončeným základným vzdelaním (38%), ako aj účastníci prieskumu z Trenčianskeho (39%) a Banskobystrického kraja (34%). Z pohľadu veľkostného členenia obcí sa obchodu venujú predovšetkým účastníci prieskumu z miest od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov a nad 100 tisíc obyvateľov (33% a 46%).

V sektore **obchodným služieb** vykonávajú podnikateľskú činnosť častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, ženy (26%), najmladší oslovení vo veku 18 až 24 rokov (33%), ale aj vo veku 50 až 59 rokov (27%), vysokoškolsky vzdelaní oslovení (40%), respondenti z Bratislavského (45%) a Košického kraja (31%), opýtaní z najväčších miest nad 100 tisíc obyvateľov (36%).

Stavebníctvu sa podľa výsledkov aktuálneho prieskumu venujú predovšetkým muži (24%), respondenti vo veku 25 až 29 rokov (25%), oslovení zo Žilinského (28%) a Košického kraja (23%), ako aj občania žijúci v obciach a mestách od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (25%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

V akom sektore podnikáte? (údaje v %) 1/									
Vek	Odpovede:								
	01	02	03	04	05	06	07	08	09
18 až 24 rokov	0	0	11	0	11	0	45	33	0
25 až 29 rokov	5	8	25	13	25	3	10	20	3
30 až 39 rokov	11	10	24	9	17	7	3	17	10
40 až 49 rokov	9	6	38	8	12	3	12	19	4
50 až 59 rokov	12	15	29	10	15	4	6	27	12
60 až 64 rokov	0	0	0	25	0	0	0	75	0
Vzdelanie									
Základné	13	13	38	0	6	13	19	6	13
Učňovské vzdelanie	12	9	32	8	21	6	5	14	6
Stredoškolské s maturitou	8	7	32	11	17	1	9	20	7
Vysokoškolské	7	12	15	8	7	5	10	40	5
Veľkostná skupina obce									
obce do 999 obyvateľov	10	33	10	15	10	0	15	10	8
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	11	11	28	5	20	4	6	17	10
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	13	5	25	18	25	5	5	20	0
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	7	1	33	8	12	4	11	26	8
obce od 100 000 obyvateľov	6	0	46	6	9	6	6	36	3
Kraj									
Bratislavský	8	4	27	10	14	0	8	45	0
Trnavský	9	0	30	9	17	9	9	13	4
Trenčiansky	14	0	39	6	19	6	14	22	8
Nitriansky	11	15	28	11	7	0	20	15	11
Žilinský	5	15	23	8	28	0	10	15	10
Banskobystrický	12	10	34	7	10	7	5	10	5
Prešovský	10	15	28	15	13	8	0	15	8
Košický	0	4	23	4	23	8	0	31	8
Celoslovenský priemer	9	9	29	9	16	4	9	21	7

Legenda:

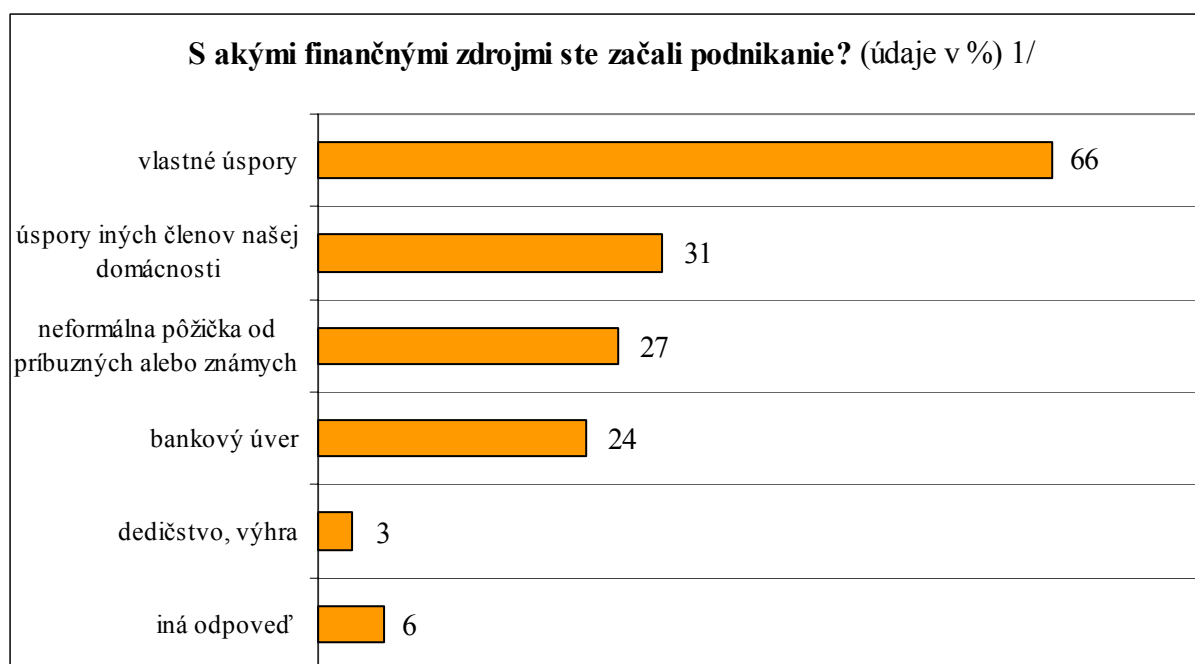
- 01 - priemyselná výroba
- 02 - poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- 03 - obchod
- 04 - hotely, reštaurácie a pohostinstvá
- 05 - stavebníctvo
- 06 - doprava, pošta a telekomunikácie
- 07 - peňažníctvo a poisťovníctvo
- 08 - obchodné služby
- 09 - iný sektor

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

XII. ZDROJE FINANCIÍ POUŽITÉ NA ZAČATIE PODNIKANIA

Podobne ako u záujemcov o podnikanie prieskum zisťoval, aké finančné prostriedky využili samostatne ekonomicky činní v čase, keď začínali s podnikaním. **Dve tretiny podnikateľov** ako jeden zo zdrojov financovania rozbiehajúceho sa podnikania využili **vlastné úspory a necelej tretine oslovených pomáhali úspory iných členov ich domácnosti**. Využitie neformálnej pôžičky od príbuzných a známych pri rozbehu podnikania **deklarovala viac ako štvrtina súčasných podnikateľov**. Kompletné výsledky prináša ďalší graf.

Graf č. 17

Vlastné úspory na rozbehnutie podnikania využili vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, ženy (72%), respondenti vo veku 18 až 24 rokov (78%), 25 až 29 rokov (73%) a 40 až 49 rokov (78%), oslovení s úplným stredoškolským vzdelaním (72%), účastníci prieskumu z Nitrianskeho (22%), Žilinského (73%) a Prešovského kraja (78%), opýtaní z obcí a miest od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (76%).

Úspory iných členov domácnosti využili na začiatku podnikania častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, ženy (36%), 30 až 39 roční (45%), respondenti žijúci v Trnavskom (52%), Trenčianskom (53%) a Banskobystrickom kraji (44%), ako aj oslovení z najmenších obcí s počtom do tisíc obyvateľov (40%).

Neformálnu pôžičku od príbuzných alebo známych získali najmä respondenti vo veku 30 až 39 rokov (45%), opýtaní s najvyšším ukončeným vysokoškolským vzdelaním (33%) a účastníci prieskumu z obcí od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (32%). Z hľadiska regionálneho členenia Slovenska získali neformálnu pôžičku od príbuzných alebo známych predovšetkým občania Bratislavského (32%) a Trenčianskeho kraja (50%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

S akými finančnými zdrojmi ste začali podnikanie? (údaje v %) 1/						
Vek	Odpovede:					
	01	02	03	04	05	06
18 až 24 rokov	78	22	0	0	0	22
25 až 29 rokov	73	28	3	18	23	5
30 až 39 rokov	53	45	0	45	29	3
40 až 49 rokov	78	20	5	23	26	6
50 až 59 rokov	62	29	8	12	19	12
60 až 64 rokov	50	50	0	75	0	0
Vzdelanie						
Základné	63	25	13	31	19	6
Učňovské vzdelanie	62	26	1	30	24	10
Stredoškolské s maturitou	72	34	4	22	23	5
Vysokoškolské	60	32	2	33	28	3
Veľkostná skupina obce						
obce do 999 obyvateľov	65	40	5	28	25	5
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	70	27	2	32	22	5
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	76	29	0	22	20	5
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	65	36	3	29	29	8
obce od 100 000 obyvateľov	52	18	9	15	21	9
Kraj						
Bratislavský	64	28	6	32	14	2
Trnavský	57	52	4	22	30	0
Trenčiansky	53	53	3	50	17	11
Nitriansky	72	15	4	15	30	17
Žilinský	73	18	5	28	30	5
Banskobystrický	61	44	0	22	20	2
Prešovský	78	35	0	28	33	3
Košický	69	8	4	19	23	8
Celoslovenský priemer	66	31	3	27	24	6

Legenda:

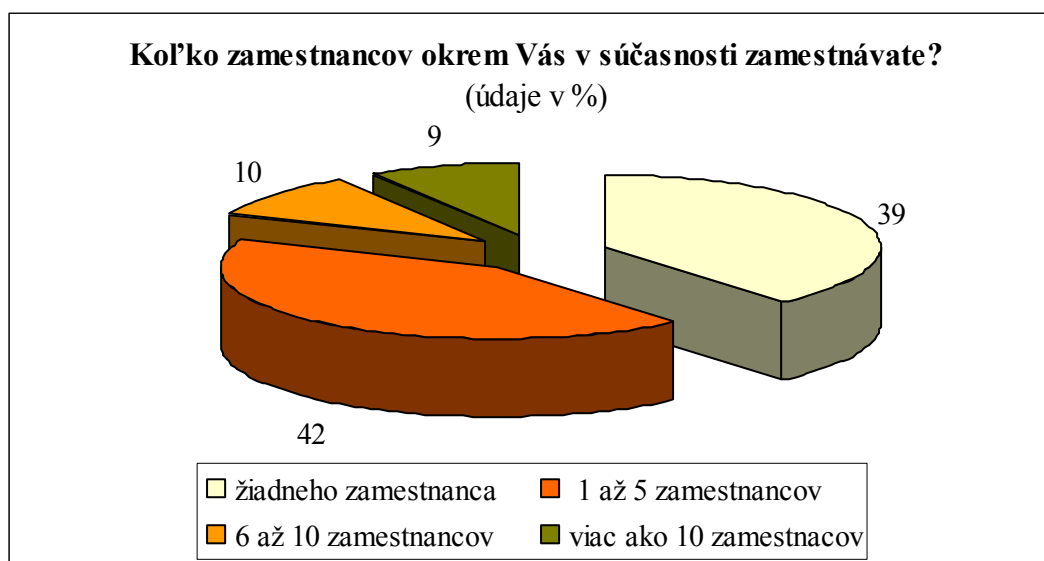
- 01 - vlastné úspory
- 02 - úspory iných členov našej domácnosti
- 03 - dedičstvo, výhra
- 04 - neformálna pôžička od príbuzných alebo známych
- 05 - bankový úver
- 06 - iná odpoveď

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí súčet percent prevyšuje 100.

XIII. POČET ZAMESTNANCOV SAMOSTATNE EKONOMICKY ČINNÝCH A PERSPEKTÍVA ZMIEN ICH POČTU

Realizovaný prieskum tiež zisťoval počet zamestnancov, ktorých zamestnávajú samostatne ekonomicky činní. **Viac ako dve pätiny oslovených zamestnávajú 1 až 5 pracovníkov a necelé dve pätiny respondentov nezamestnávajú žiadneho pracovníka. Desatina oslovených podnikateľov deklarovala, že zamestnáva od 6 do 10 pracovníkov.** Viac prináša ďalší graf.

Graf č. 18

Žiadneho zamestnanca vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, uvádzali ženy (47%), najmladší oslovení vo veku 18 až 24 rokov (100%) a respondenti, ktorí ako najvyššie ukončené vzdelanie uviedli učňovské vzdelanie (49%). V optike administratívneho členenia Slovenska sú samozamestnávateľmi vo zvýšenej miere, ako je priemer za celé Slovensko, obyvatelia Trenčianskeho kraja (58%).

Od 1 do 5 pracovníkov zamestnávajú častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, respondenti vo veku 40 až 49 rokov (48%) a opýtaní s najvyšším ukončeným základným vzdelaním (63%). Z pohľadu územnosprávneho členenia Slovenska zamestnávanie maximálne piatich pracovníkov deklarovali častejšie, ako je celoslovenský priemer, oslovení žijúci v Trnavskom (50%) a Žilinskom kraji (47%).

Od 6 do 10 zamestnancov uvádzali vo svojich odpovediach predovšetkým respondenti vo veku 25 až 29 rokov (15%), s úplným stredoškolským vzdelaním (15%), účastníci prieskumu z Trnavského (18%), Banskobystrického (15%) a Košického kraja (15%). Z hľadiska veľkostného členenia obcí tu možno zaradiť účastníkov prieskumu z najmenších obcí s počtom do tisíc obyvateľov a z miest od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (rovnako 15%).

Viac ako 10 zamestnancov majú v pracovnom pomere vo väčšej miere, ako je slovenský priemer, respondenti vo veku 30 až 39 rokov (18%), s najvyšším ukončeným vysokoškolským vzdelaním (20%), účastníci prieskumu žijúci v Bratislavskom (16%), Nitrianskom (13%) a Žilinskom kraji (13%). Z pohľadu veľkostných skupín obcí zamestnávajú vo svojej firme viac ako 10 pracovníkov respondenti z najväčších miest s počtom nad 100 tisíc obyvateľov (15%).

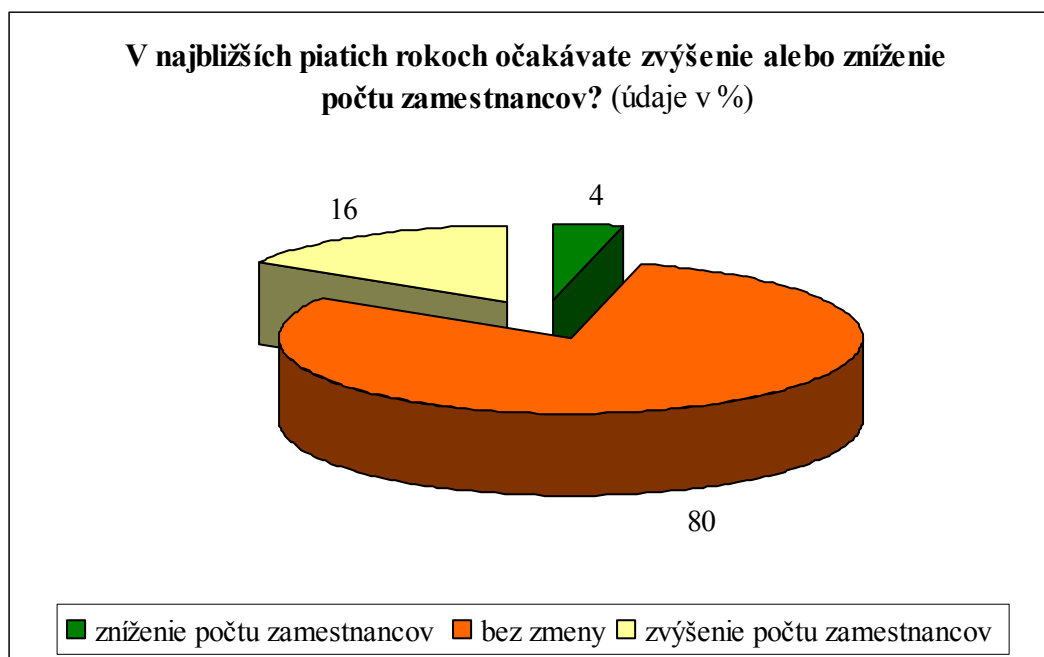
Koľko zamestnancov okrem Vás v súčasnosti zamestnávate? (údaje v %)				
Vek	Odpovede:			
	01	02	03	04
18 až 24 rokov	100	0	0	0
25 až 29 rokov	42	40	15	3
30 až 39 rokov	33	39	10	18
40 až 49 rokov	38	48	8	6
50 až 59 rokov	36	44	12	8
60 až 64 rokov	50	25	25	0
Vzdelanie				
Základné	31	63	6	0
Učňovské vzdelanie	49	42	6	3
Stredoškolské s maturitou	34	42	15	9
Vysokoškolské	38	35	7	20
Veľkostná skupina obce				
obce do 999 obyvateľov	40	35	15	10
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	40	42	7	11
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	34	46	15	5
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	39	44	10	7
obce od 100 000 obyvateľov	40	36	9	15
Kraj				
Bratislavský	32	44	8	16
Trnavský	32	50	18	0
Trenčiansky	58	36	6	0
Nitriansky	40	37	10	13
Žilinský	35	47	5	13
Banskobystrický	37	40	15	8
Prešovský	39	41	10	10
Košický	38	39	15	8
Celoslovenský priemer	39	42	10	9

Legenda:

- 01 - žiadneho zamestnanca
- 02 – 1 až 5 zamestnancov
- 03 - 6 až 10 zamestnancov
- 04 – viac ako 10 zamestnancov

Všetci samostatne ekonomicky činní sa zároveň mohli vyjadriť k perspektívam zmien počtu zamestnancov ich firmy v priebehu nasledujúcich piatich rokov. Z výsledkov realizovaného prieskumu vyplýva, že **štyri pätiny respondentov nechcú v najbližších piatich rokoch meniť počet zamestnancov a takmer šestina oslovených plánuje zvyšovať počet pracovníkov. Jeden z dvadsiatich piatich oslovených predpokladá znižovanie počtu svojich zamestnancov.** Tieto zistenia v prehľadnej podobe a percentuálnom vyjadrení prináša ďalší graf.

Graf č. 19

Zníženie počtu zamestnancov v priebehu piatich rokov plánujú vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, respondenti žijúci v Žilinskom kraji (10%), pričom v ostatných skúmaných sociodemografických skupinách sa frekvencia odpovedí pohybuje okolo celoslovenského priemeru.

Bez zmeny počtu zamestnancov mienia v najbližších piatich rokoch podnikať predovšetkým ženy (86%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (89%), 50 až 59 rokov (86%), respondenti s najvyšším ukončeným základným a učňovským vzdelaním (100% a 91%), z hľadiska územnosprávneho členenia obyvateľa Bratislavského (88%), Prešovského (87%) a Košického kraja (88%), ako aj účastníci prieskumu z najmenších obcí do tisíc obyvateľov (92%) a najväčších miest s počtom nad 100 tisíc obyvateľov (94%).

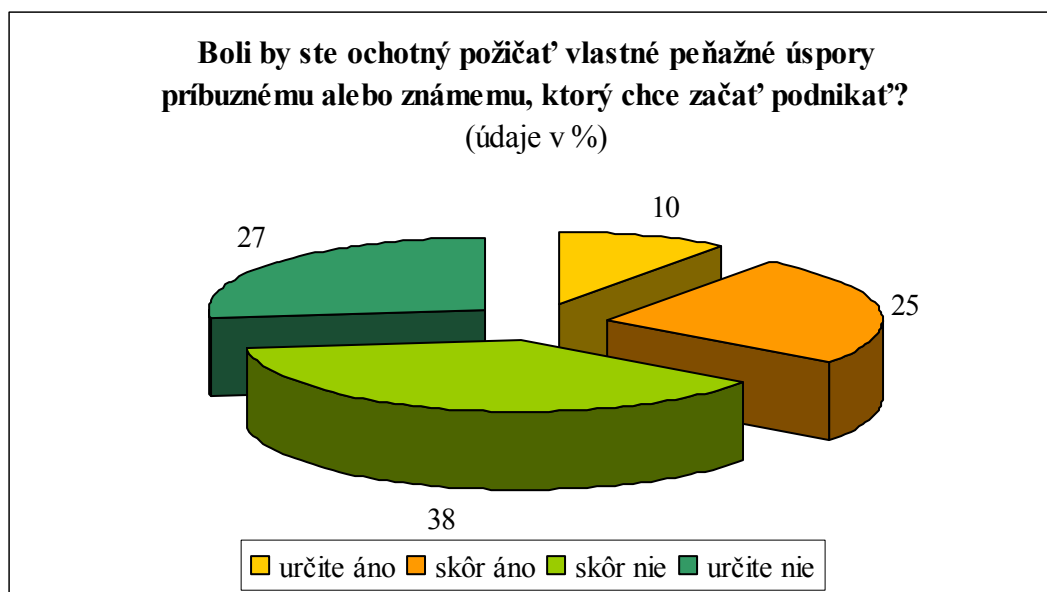
Zvyšovanie počtu zamestnancov plánujú v horizonte piatich rokov častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, oslovení vo veku 25 až 29 rokov (25%), opýtaní s najvyšším ukončeným úplným stredoškolským vzdelaním (21%), respondenti žijúci v Trnavskom (23%) a Banskobystrickom kraji (27%), v obciach a mestách s počtom od 5 tisíc do 20 tisíc (24%) a od 20 tisíc do 100 tisíc (23%).

V najbližších piatich rokoch očakávate zvýšenie alebo zníženie počtu zamestnancov? (údaje v %)			
Vek	Odpovede:		
	zníženie	bez zmeny	zvýšenie
18 až 24 rokov	0	89	11
25 až 29 rokov	3	72	25
30 až 39 rokov	8	77	15
40 až 49 rokov	1	82	17
50 až 59 rokov	4	86	10
60 až 64 rokov	0	75	25
Vzdelanie			
Základné	0	100	0
Učňovské vzdelanie	0	91	9
Stredoškolské s maturitou	7	72	21
Vysokoškolské	2	80	18
Veľkostná skupina obce			
obce do 999 obyvateľov	0	92	8
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	4	83	13
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	0	76	24
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	8	69	23
obce od 100 000 obyvateľov	0	94	6
Kraj			
Bratislavský	0	88	12
Trnavský	0	77	23
Trenčiansky	0	83	17
Nitriansky	9	76	15
Žilinský	10	72	18
Banskobystrický	2	71	27
Prešovský	5	87	8
Košický	0	88	12
Celoslovenský priemer	4	80	16

XIV. OCHOTA POŽIČAŤ FINANČNÉ PROSTRIEDKY PRÍBUZNÝM ALEBO ZNÁMYM NA PODNIKANIE

Prieskum naznačuje, že samostatne ekonomicky činní využívali pri rozbehu podnikania okrem vlastných úspor predovšetkým úspory iných členov domácnosti a neformálnu pôžičku od príbuzných alebo známych (graf č.17). Ďalším z cieľov prieskumu bolo zistiť ochotu respondentov požičať vlastné peňažné úspory príbuzným alebo známym, ktorí majú záujem začať s podnikateľskou činnosťou. **Ochotu požičať vlastné úspory na podnikanie deklarovala v aktuálnom prieskume súhrne viac ako tretina oslovených.** Viac v ďalšom grafe.

Graf č. 20

V prípade potreby **by určite požičali** svoje úspory príbuzným alebo známym na začatie podnikania častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, samostatne ekonomicky činní (18%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou, vysokoškolsky vzdelaní oslovení (zhodne 20%), respondenti žijúci v Trenčianskom kraji (16%).

Skôr áno by povedali prípadnej žiadosti príbuzného alebo známeho o pôžičku na podnikanie najmä samostatne ekonomicky činní (39%), najstarší respondenti vo veku 60 až 64 rokov (30%), občania s najvyšším ukončeným úplným stredoškolským vzdelaním (30%) a účastníci prieskumu zo Žilinského kraja (30%). V optike veľkostných skupín obcí sú skôr naklonení požičať vlastné úspory na začatie podnikania respondenti z miest s počtom od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (30%).

Na žiadosť o finančnú pomoc by častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, povedali **skôr nie** nekvalifikovaní robotníci (44%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (44%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (49%) a oslovení vo veku 40 až 49 rokov (46%). Z pohľadu veľkostných skupín obcí tu možno zaradiť opýtaných žijúcich v mestách s počtom od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (43%).

Určite nie žiadosti o finančnú pomoc od príbuzných alebo známych pri rozbehu podnikaniu by častejšie, ako je celoslovenský priemer, povedali nekvalifikovaní robotníci (39%), dôchodcovia (37%), študenti (37%), nezamestnaní (53%), najmladší oslovení vo veku 18 až 24 rokov (33%), ďalej 50 až 59 roční občania (36%) a účastníci prieskumu majúci najvyššie ukončené základné vzdelanie (44%). Z pohľadu územnosprávneho členenia Slovenska kategorické nie pôžičke peňazí na podnikanie deklarovali častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, respondenti žijúci v Bratislavskom a Košickom kraji (32%, resp. 34%).

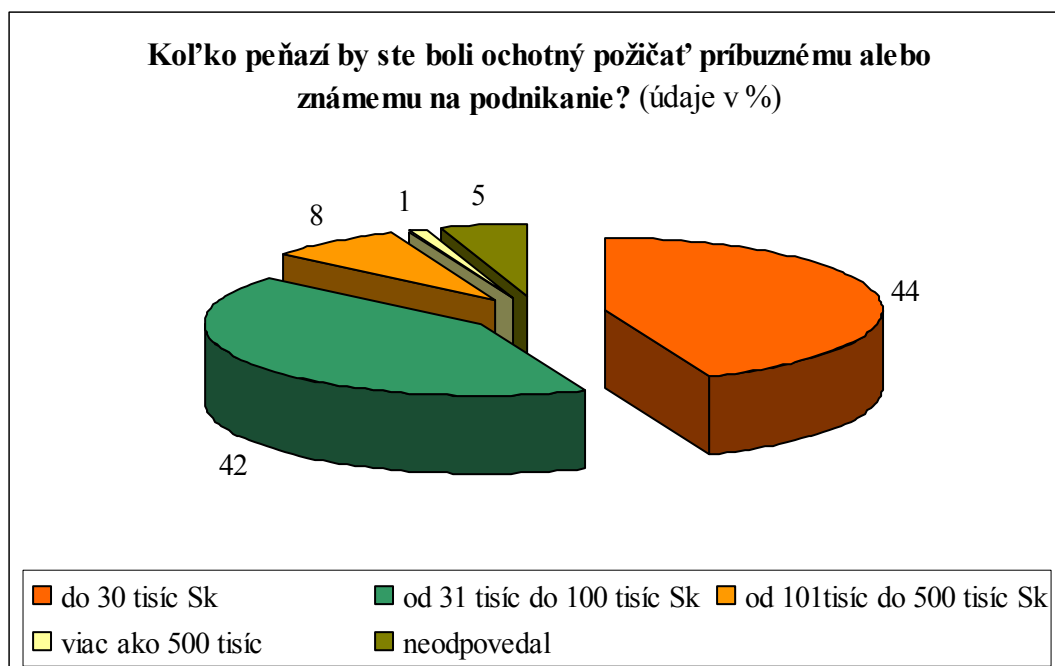
Boli by ste ochotný požičať vlastné peňažné úspory príbuznému alebo známemu, ktorý chce začať podnikat'? (údaje v %)				
Vek	Odpovede:			
	01	02	03	04
18 až 24 rokov	6	22	39	33
25 až 29 rokov	10	28	33	29
30 až 39 rokov	12	28	40	20
40 až 49 rokov	11	23	46	20
50 až 59 rokov	9	25	30	36
60 až 64 rokov	8	30	33	29
Vzdelanie				
Základné	5	14	37	44
Učňovské vzdelanie	6	25	40	29
Stredoškolské s maturitou	12	30	36	22
Vysokoškolské	20	28	37	15
Veľkostná skupina obce				
obce do 999 obyvateľov	9	26	37	28
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	9	24	40	27
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	9	23	43	25
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	11	30	32	27
obce od 100 000 obyvateľov	10	22	37	31
Kraj				
Bratislavský	10	21	37	32
Trnavský	10	29	39	22
Trenčiansky	16	26	33	25
Nitriansky	10	26	34	30
Žilinský	14	30	36	20
Banskobystrický	11	22	41	26
Prešovský	4	29	40	27
Košický	5	21	40	34
Celoslovenský priemer	10	25	38	27

Legenda:

- 01 - určite áno
- 02 - skôr áno
- 03 - skôr nie
- 04 - určite nie

Respondenti, ktorí prejavili ochotu požičať príbuzným alebo známym na rozbeh podnikania konkretizovali, akú sumu by požičali. **Viac ako dve pätiny oslovených by boli ochotní požičať do 30 tisíc korún a približne rovnako veľká skupina respondentov by požičala od 31 tisíc do 100 tisíc korún.** Vyššiu sumu peňazí, a to od 101 tisíc do 500 tisíc korún by bol ochotný poskytnúť približne každý dvanásť účastník prieskumu. Všetky odpovede prináša nasledujúci graf.

Graf č. 21

Sumu **do 30 tisíc korún** by boli ochotní požičať vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, kvalifikovaní robotníci (64%), zamestnanci so stredoškolskou odbornosťou (54%), dôchodcovia (51%), študenti (62%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (56%), nezamestnaní (59%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (63%), 40 až 49 rokov (48%) a 60 až 64 rokov (52%), respondenti so základným a učňovským vzdelaním (49% a 57%), žijúci v Nitrianskom (51%), Žilinskom (57%) a Košickom kraji (52%). Z hľadiska veľkostného členenia obcí by bolo ochotní vo väčšej miere požičať peniaze na podnikanie, oproti priemeru za celé Slovensko, oslovení z miest s počtom od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (49%).

Od 31 tisíc do 100 tisíc korún by v prípade žiadosti o pôžičku na začatie podnikania príbuznému alebo známemu poskytli vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, samostatne ekonomicky činní (61%), nekvalifikovaní robotníci (55%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (48%), oslovení vo veku 30 až 39 rokov (54%), 50 až 59 rokov (50%), respondenti s najvyšším ukončeným úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (46% a 53%). V optike krajov by uvedenú sumu boli ochotní požičať predovšetkým účastníci prieskumu žijúci v Banskobystrickom kraji (57%) a z hľadiska veľkostného členenia obcí opýtaní z miest s počtom od 20 tisíc do 100 tisíc obyvateľov (49%).

Vyššiu sumu peňazí **od 101 tisíc do 500 tisíc korún** by boli ochotní poskytnúť predovšetkým samostatne ekonomicky činní (15%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (17%) a oslovení s najvyšším ukončeným vysokoškolským vzdelaním (15%). V optike administratívneho členenia Slovenska by viac ako 100 tisíc korún boli ochotní poskytnúť častejšie, ako je celoslovenský priemer, obyvatelia žijúci v Trenčianskom kraji (17%).

Koľko peňazí by ste boli ochotný požičať príbuznému alebo známemu na podnikanie? (údaje v %)					
Vek	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
18 až 24 rokov	63	25	0	5	7
25 až 29 rokov	46	43	7	1	3
30 až 39 rokov	32	54	9	0	5
40 až 49 rokov	48	36	12	1	3
50 až 59 rokov	35	50	8	0	7
60 až 64 rokov	52	26	9	0	13
Vzdelanie					
Základné	49	36	3	6	6
Učňovské vzdelanie	57	30	7	0	6
Stredoškolské s maturitou	39	46	8	1	6
Vysokoškolské	29	53	15	2	1
Veľkostná skupina obce					
obce do 999 obyvateľov	46	40	10	1	3
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	45	38	10	1	6
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	49	44	5	0	2
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	41	49	6	2	2
obce od 100 000 obyvateľov	36	30	12	0	22
Kraj					
Bratislavský	34	40	10	0	16
Trnavský	44	41	6	3	6
Trenčiansky	36	40	17	0	7
Nitriansky	51	40	8	0	1
Žilinský	57	35	2	4	2
Banskobystrický	33	57	4	0	6
Prešovský	42	48	8	1	1
Košický	52	30	10	2	6
Celoslovenský priemer	44	42	8	1	5

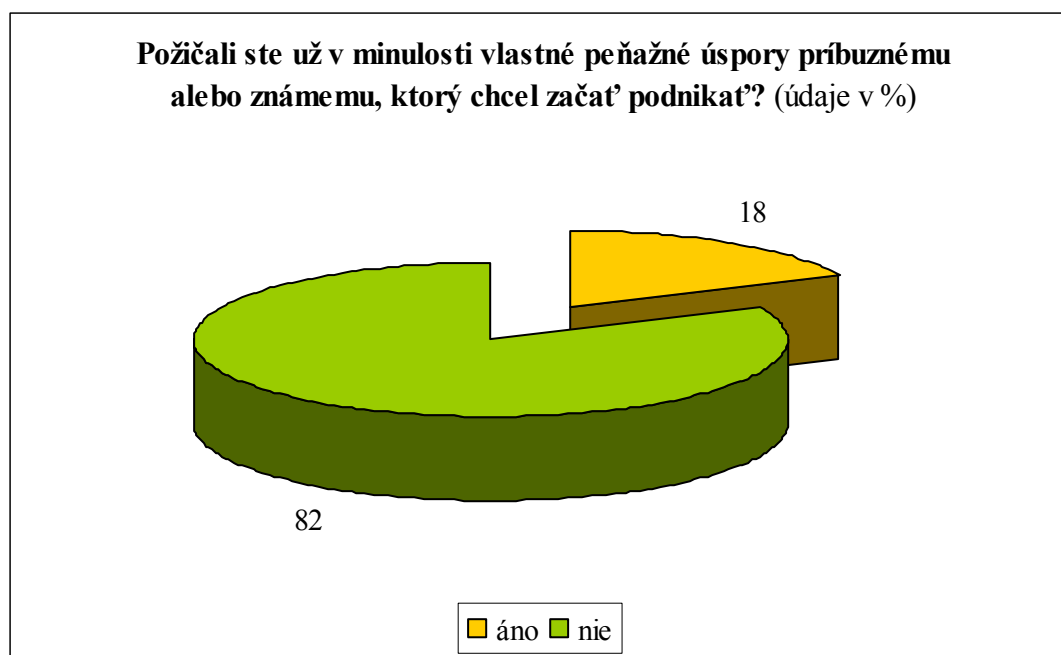
Legenda:

- 01 - do 30 tisíc Sk
- 02 - od 31 tisíc do 100 tisíc Sk
- 03 - od 101 tisíc do 500 tisíc Sk
- 04 - viac ako 500 tisíc Sk
- 05 - neodpovedal

XV. REALIZOVANÁ PÔŽIČKA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV PRÍBUZNÝM ALEBO ZNÁMYM NA PODNIKANIE

Okrem ochoty požičať vlastné úspory príbuzným alebo známym na podnikateľskú činnosť prieskum sondaľoval, či respondenti už v minulosti požičali finančné prostriedky na uvedený účel. Ako z výsledkov realizovaného prieskumu vyplýva, **vlastné úspory ako pôžičku na rozbeh podnikania pre príbuzného alebo známeho v minulosti poskytla necelá pätina účastníkov prieskumu**. Výsledky v prehľadnej podobe prinášame v nasledujúcom grafe.

Graf č. 22

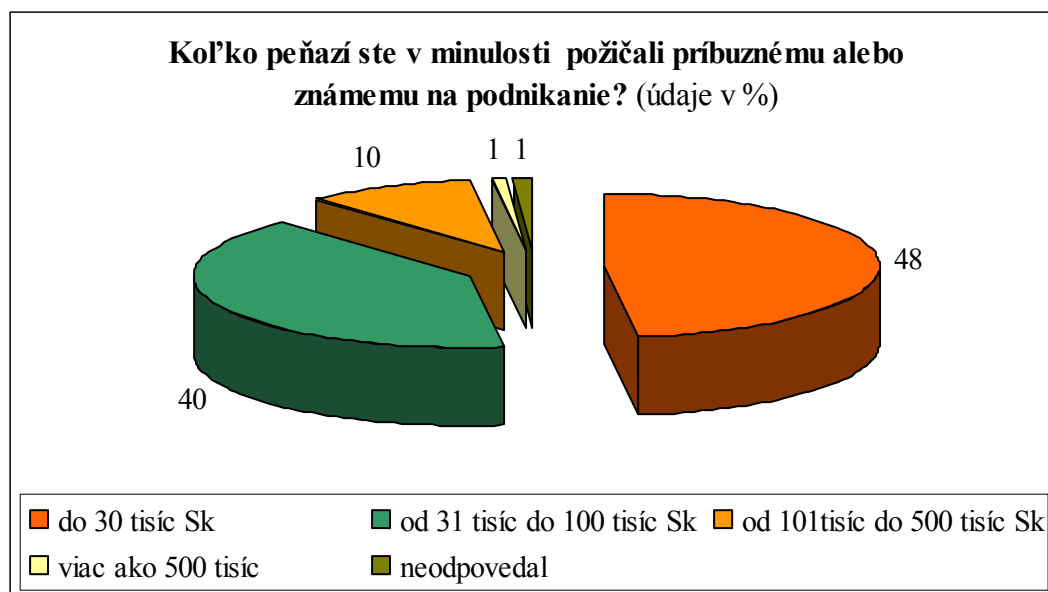
Finančné prostriedky na podnikanie **požičali** vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, samostatne ekonomicky činní (32%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (26%), dôchodcovia (24%), starší respondenti vo veku 50 až 59 rokov a 60 až 64 rokov (23% a 33%), ako aj vysokoškolsky vzdelaní účastníci prieskumu (29%).

Neposkytnutie finančných prostriedkov na podnikanie uvádzali častejšie, ako je celoslovenský priemer, nekvalifikovaní robotníci (88%), študenti (98%), nezamestnaní (93%), najmladší oslovení vo veku 18 až 24 rokov (96%) a respondenti so základným vzdelaním (89%).

Požičali už ste už v minulosti vlastné peňažné úspory príbuznému alebo známemu, ktorý chcel začať podnikat'? (údaje v %)		
Vek	Odpovede:	
	áno	nie
18 až 24 rokov	4	96
25 až 29 rokov	15	85
30 až 39 rokov	20	80
40 až 49 rokov	19	81
50 až 59 rokov	23	77
60 až 64 rokov	33	67
Vzdelanie		
Základné	11	89
Učňovské vzdelanie	15	85
Stredoškolské s maturitou	20	80
Vysokoškolské	29	71
Veľkostná skupina obce		
obce do 999 obyvateľov	17	83
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	14	86
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	22	78
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	21	79
obce od 100 000 obyvateľov	17	83
Kraj		
Bratislavský	17	83
Trnavský	17	83
Trenčiansky	17	83
Nitriansky	21	79
Žilinský	21	79
Banskobystrický	17	83
Prešovský	16	84
Košický	16	84
Celoslovenský priemer	18	82

Respondenti, ktorí už v minulosti požičali vlastné úspory príbuzným a známym na rozbeh podnikania následne konkretizovali, koľko peňazí na uvedený účel požičali. **Takmer polovica oslovených deklarovala poskytnutie pôžičky do 30 tisíc korún a dve pätiny vo výške od 31 tisíc do 100 tisíc korún. Pôžičku v rozmedzí 100 tisíc až 500 tisíc korún pre príbuzných a známych na podnikanie uviedla desatina účastníkov prieskumu.** Kompletne údaje prináša nasledujúci graf.

Graf č. 23

Sumu **do 30 tisíc korún** v minulosti požičali vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, nekvalifikovaní a kvalifikovaní robotníci (88% a 55%), dôchodcovia (57%), študenti (100%), osoby na materskej dovolenke alebo v domácnosti (73%), oslovení vo veku 18 až 24 rokov (86%), respondenti so základným a učňovským vzdelaním (74% a 63%), žijúci v Trnavskom (57%), Trenčianskom (53%) a Prešovskom kraji (54%). V optike veľkostných skupín obcí už sumu do 30 tisíc korún v minulosti požičali účastníci prieskumu z najmenších obcí s počtom do tisíc obyvateľov a od 5 tisíc do 20 tisíc obyvateľov (rovnako 53%).

Od 31 tisíc do 100 tisíc korún požičali príbuznému na podnikanie častejšie, ako je celoslovenský priemer, samostatne ekonomicky činní (49%), zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (45%), nezamestnaní (67%), oslovení vo veku 25 až 29 rokov (51%), 30 až 39 rokov (46%), respondenti s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (47% a 55%). Z pohľadu územnosprávneho členenia Slovenska a veľkostných skupín obcí to boli občania žijúci v Banskobystrickom kraji (51%) a v obciach a mestách od tisíc do 5 tisíc obyvateľov (50%).

Vyššiu sumu peňazí **od 101 tisíc do 500 tisíc korún** poskytl na začatie podnikania najmä zamestnanci s vysokoškolskou odbornosťou (23%), muži (15%), občania vo veku 40 až 49 rokov (15%), oslovení s vysokoškolským vzdelaním (17%), ako aj obyvatelia Banskobystrického a Košického kraja (15% a 16%). Z hľadiska veľkostných skupín obcí možno medzi strednejších poskytovateľov pôžičiek na podnikanie zaradiť účastníkov prieskumu z miest s počtom nad 100 tisíc obyvateľov (18%).

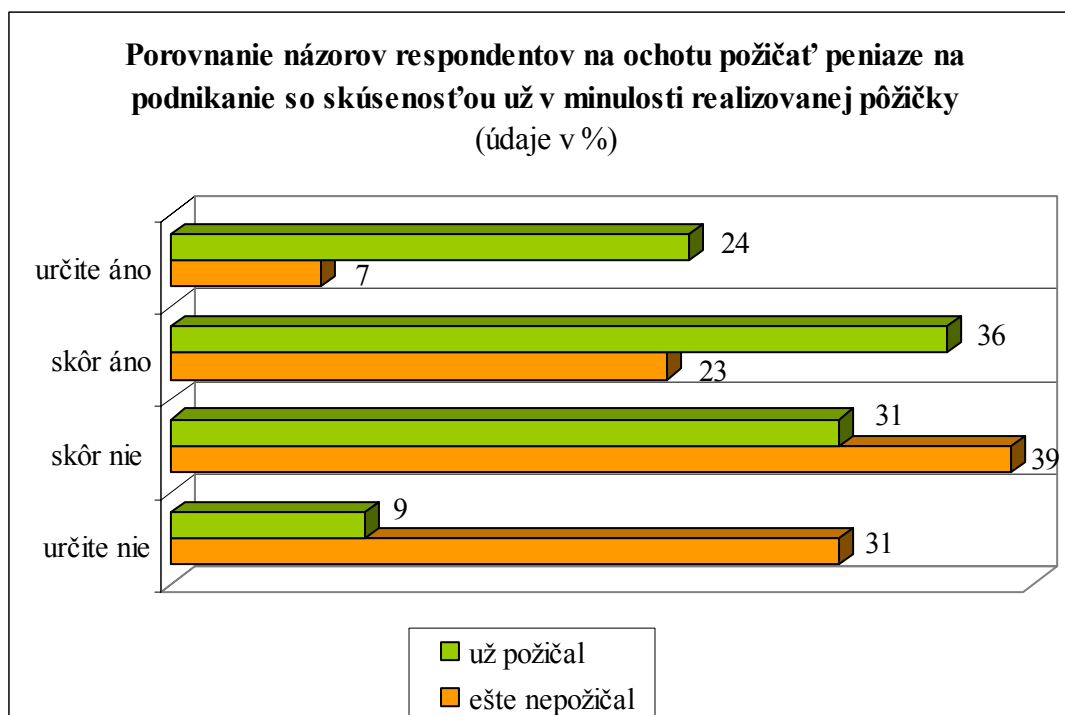
Koľko peňazí ste požičali príbuznému alebo známemu na podnikanie? (údaje v %)					
Vek	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
18 až 24 rokov	86	0	14	0	0
25 až 29 rokov	43	51	3	0	3
30 až 39 rokov	42	46	11	0	1
40 až 49 rokov	50	35	15	0	0
50 až 59 rokov	49	43	8	0	0
60 až 64 rokov	50	32	8	5	5
Vzdelanie					
Základné	74	20	6	0	0
Učňovské vzdelanie	63	27	6	1	3
Stredoškolské s maturitou	42	47	10	0	1
Vysokoškolské	26	55	17	2	0
Veľkostná skupina obce					
obce do 999 obyvateľov	53	35	12	0	0
obce od 1 000 do 4 999 obyvateľov	38	50	10	1	1
obce od 5 000 do 19 999 obyvateľov	53	38	9	0	0
obce od 20 000 do 99 999 obyvateľov	51	40	7	1	1
obce od 100 000 obyvateľov	51	26	18	0	5
Kraj					
Bratislavský	51	34	10	0	5
Trnavský	57	43	0	0	0
Trenčiansky	53	42	5	0	0
Nitriansky	40	44	14	2	0
Žilinský	52	39	7	2	0
Banskobystrický	31	51	15	0	3
Prešovský	54	34	10	0	2
Košický	50	34	16	0	0
Celoslovenský priemer	48	40	10	1	1

Legenda:

- 01 - do 30 tisíc Sk
- 02 - od 31 tisíc do 100 tisíc Sk
- 03 - od 101 tisíc do 500 tisíc Sk
- 04 - viac ako 500 tisíc Sk
- 05 - neodpovedal

Pri následnej bližšej analýze odpovedí respondentov sme porovnali ochotu požičať vlastné úspory príbuzným alebo známym na začatie podnikanie s ich skúsenosťou už poskytnutej pôžičky príbuzným alebo známym na začatie podnikateľskej činnosti v minulosti. Porovnanie odpovedí účastníkov prieskumu na obidve otázky prináša graf č. 24 na nasledujúcej strane.

Graf č. 24

Ako je z grafu č. 24 zjavné, **ochota určite požičať vlastné úspory je u respondentov, ktorí už peniaze požičali trikrát vyššia ako u oslovených, ktorý nemajú skúsenosť s požíčaním vlastných financií na podnikanie.** Kým u oslovených, ktorí v minulosti už požičali peniaze by to bolo ochotná zopakovať približne štvrtina, z účastníkov prieskumu, ktorí peniaze ešte nepožičali by bol ochotných požičať približne každý štrnásty. Naopak kategorická neochota požičať vlastné úspory bola len približne u desatiny respondentov, ktorí už požičali peniaze, zatiaľ čo u oslovených, ktorí ešte nepožičali vlastné úspory to deklarovala takmer tretina. Kompletné informácie prináša nasledujúci graf.

XVI. ZHRNUTIE

- ❑ Počítač v domácnosti má viac ako polovica respondentov.
- ❑ Využívanie počítačov na inom mieste ako v domácnosti deklarovali viac ako dve pätiny oslovených.
- ❑ Niektorú z foriem napojenia na internet ma súhrne viac ako dve pätiny domácností, ktoré majú počítač. Najrozšírenejším spôsobom pripojenia na internet je širokopásmový prístup, ktorý uviedla takmer štvrtina opýtaných.
- ❑ Využívanie internetu na inom mieste ako v domácnosti deklarovala viac ako tretina oslovených.
- ❑ Súhrne necelá desatina účastníkov prieskumu deklarovala záujem začať v priebehu najbližších 12 mesiacov podnikáť.
- ❑ Najväčšia skupina oslovených - takmer štvrtina - uviedla ako dôvod nezáujmu o podnikanie nedostatok finančných prostriedkov a pätina oslovených uviedla chýbajúce skúsenosti, ktoré im bránia v podnikaní.
- ❑ Hľadanie finančných zdrojov uviedla najväčšia, viac ako dvojpäťtinová skupina oslovených, ktorí plánujú v najbližších 12 mesiacoch podnikáť. Necelé dve pätiny oslovených nepodnikli ešte žiadne kroky a tretina absolvovala školenie, príp. iné získavanie informácií o spôsobe podnikania.
- ❑ Približne dve tretiny potenciálnych podnikateľov sa chcú podnikaniu venovať ako hlavnej pracovnej činnosti a tretina ju chce vykonávať popri zamestnaní.
- ❑ Takmer dve pätiny budúcich podnikateľov uviedlo, že hlavným motívom podnikania je pre nich snaha o zvýšenie príjmu. Viac ako pätina oslovených vidí v podnikaní príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady a necelá pätina chce podnikateľskú činnosť vykonávať, lebo nie je iná možnosť, ako sa zamestnať.
- ❑ Prevažná väčšina potencionálnych podnikateľov - viac ako sedem osmín - chce byť živnostníkmi, teda vykonávať podnikateľskú činnosť na živnostenský list. Približne každý štrnásty záujemca chce založiť spoločnosť s ručením obmedzeným.
- ❑ Takmer tretina oslovených deklarovala záujem podnikáť v oblasti obchodu a štvrtina v sektore obchodných služieb. Približne každý šiesty respondent chce podnikáť v stavebníctve a hotelierstve, reštauračných a pohostinských službách.
- ❑ Necelá polovica potencionálnych podnikateľov počíta pri rozbehu podnikania s vlastnými úsporami a viac ako dve pätiny chcú financovať podnikanie z bankového úveru. Približne tretina oslovených ako zdroj financií uviedla úspory iných členov ich domácnosti.
- ❑ Približne každý štrnásty so súčasných podnikateľov sa podnikateľskej činnosti venuje do 1 roka a necelá pätina oslovených podniká do 2 rokov.

- ❑ Takmer polovica súčasných podnikateľov ako dôvod začatia podnikania uviedla príležitosť uplatniť svoje záujmy a nápady, keď sa k nemu priklonila takmer polovica oslovených.
- ❑ Prevažná väčšina samostatne ekonomicky činných - viac ako sedem osmín - uviedla, že sú živnostníkmi a viac ako desatina podniká prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným.
- ❑ Takmer tretina oslovených deklarovala vykonávanie podnikateľskej činnosti v oblasti obchodu a pätina v sektore obchodných služieb. Približne šestina samostatne ekonomicky činných respondentov podniká v oblasti stavebníctva.
- ❑ Dve tretiny podnikateľov ako jeden zo zdrojov financovania rozbiehajúceho sa podnikania využili vlastné úspory a necelej tretine oslovených pomáhali úspory iných členov ich domácnosti. Využitie neformálnej pôžičky od príbuzných a známych deklarovala viac ako štvrtina súčasných podnikateľov.
- ❑ Viac ako dve pätiny oslovených zamestnávajú 1 až 5 pracovníkov a necelé dve pätiny respondentov nezamestnávajú žiadneho pracovníka.
- ❑ Štyri pätiny respondentov nechcú v najbližších piatich rokoch meniť počet zamestnancov a takmer šestina oslovených plánuje zvyšovať počet zamestnancov. Jeden z dvadsiatich piatich oslovených predpokladá znižovanie počtu zamestnancov.
- ❑ Ochotu požičať vlastné úspory na podnikanie príbuzným alebo známym deklarovala v aktuálnom prieskume súhrne viac ako tretina oslovených.
- ❑ Viac ako dve pätiny oslovených by boli ochotní požičať do 30 tisíc korún a približne rovnako veľká skupina od 31 tisíc do 100 tisíc korún. Od 101 tisíc do 500 tisíc korún by bol ochotný poskytnúť približne každý dvanásť účastník prieskumu.
- ❑ Pôžičku na rozbeh podnikania pre príbuzného alebo známeho v minulosti poskytla necelá pätina oslovených.
- ❑ Takmer polovica oslovených deklarovala poskytnutie pôžičky do 30 tisíc korún a dve pätiny vo výške od 31 tisíc do 100 tisíc korún.
- ❑ Ochota určite požičať vlastné úspory je u respondentov, ktorí už peniaze požičali trikrát vyššia ako u oslovených, ktorý nemajú skúsenosť s požíčaním vlastných financií na podnikanie.

XVII. ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Mohli by ste uviesť, či máte vo Vašej domácnosti počítač?.....	10
Graf č. 2: Používate počítač pravidelne t.j. aspoň 1x týždenne niekde inde?.....	11
Graf č. 3: Máte vo Vašej domácnosti pripojenie na internet?.....	13
Graf č. 4: Používate pravidelne, t.j. aspoň 1x týždenne Internet niekde inde?.....	14
Graf č. 5: Uvažujete v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov začať podnikat'?.....	16
Graf č. 6: Mohli by ste uviesť dôvody, prečo neuvažujete začať podnikat'?.....	18
Graf č. 7: Ak chcete založiť živnosť alebo podnik, ktoré kroky ste už podnikli?.....	20
Graf č. 8: Ktorým z nasledujúcich spôsobov plánujete podnikat'?.....	22
Graf č. 9: Aké dôvody vás viedli začať podnikat'?.....	24
Graf č. 10: Akú právnu formu podnikania si pravdepodobne zvolíte?.....	26
Graf č. 11: V akom sektore chcete začať podnikat' ?.....	27
Graf č. 12: S akými finančnými zdrojmi plánujete začať podnikanie?.....	29
Graf č. 13: Koľko rokov podnikáte?.....	31
Graf č. 14: Aké dôvody vás viedli začať podnikat'?.....	33
Graf č. 15: Aká je právna forma Vašej firmy?.....	35
Graf č. 16: V akom sektore podnikáte?.....	37
Graf č. 17: S akými finančnými zdrojmi ste začali podnikanie?.....	39
Graf č. 18: Koľko zamestnancov okrem Vás v súčasnosti zamestnávate?.....	41
Graf č. 19: V najbližších piatich rokoch očakávate zvýšenie alebo zníženie počtu zamestnancov?.....	43
Graf č. 20: Boli by ste ochotný požičať vlastné peňažné úspory príbuznému alebo známemu, ktorý chce začať podnikat'?.....	45
Graf č. 21: Koľko peňazí by ste boli ochotný požičať príbuznému alebo známemu na podnikanie?.....	47

Graf č. 22: Požičali ste už v minulosti vlastné peňažné úspory príbuznému alebo známemu, ktorý chcel začať podnikat'?	49
Graf č. 23: Koľko peňazí ste v minulosti požičali príbuznému alebo známemu na podnikanie?	51
Graf č. 24: Porovnanie názorov respondentov na ochotu požičať peniaze na podnikanie so skúsenosťou už v minulosti realizovanej pôžičky.	53

KONTAKTNÁ ADRESA:

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

EURO INFO CENTRE SK-672 Bratislava

Záhradnícka 153, 821 08 BRATISLAVA 2, SLOVAK REPUBLIC

Tel.: 02 / 55 57 16 10

Fax: 02 / 55 57 16 01

Internet URL: <http://www.nadsme.sk>

e-mail: agency@nadsme.sk, eicsk672@nadsme.sk